

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ И ПОЛУЧЕНИТЕ СТАНОВИЩА ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТРАБОТЕНО ЯДРЕНО ГОРИВО (ОЯГ) И РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ (РАО) В БЪЛГАРИЯ – НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ С ДИРЕКТИВА 2011/70/ЕВРАТОМ И НАЧИНА НА ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ В ДОКЛАДА ЗА ЕО

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
1	ОБЩИНА БОРОВАН	<p>Изм.№ П-2816-1/27.09.2023г.</p> <p>ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с постъпило в Община Борован писмо с Ваш изходящ номер Е-04-20- 26 от 18.09.2023г. относно Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, Ви уведомявам, че на 26.09.2023г. на сайта на Община Борован в раздел УВЕДОМЛЕНИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ е публикувано съобщение за провеждане на консултации за срок от 26.09.2023г. до 25.10.2023г.</p> <p>След изтичане на определения срок своевременно ще Ви уведомя за постъпили становища в резултат на обществения достъп до документацията.</p> <p>С уважение, Илияна Донкова за кмет на Община Борован /съгл. Заповед 267/18.09.2023г./</p>	Да	Не са получени становища в резултат на обществения достъп до документацията
2	РИОСВ - Пловдив	<p>Изм. № 0-1867-3/04.10.2023</p> <p>Относно: Процедура по екологична оценка на проект, на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци' (РАО) в</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Препоръчвам в ДЕО да бъде допълнена информацията относно районите със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). Следва да се вземе предвид, че територията на община Козлодуй попада в РЗПРН. съгласно ПУРН 2016 - 2021 г в Дунавски район за басейново управление с кодове BG1APSFR DU001 и BG1APSFR OG 011. като попада и в актуализирани РЗПРН за ДРБУ. утвърдени със Заповед РД-804/10 08 2021 г на Министъра на околната среда и водите - РЗПРН с кодове BG1 APSFR DU 001 и BG1 APSFR OG 100 На интернет страницата на БДДР, секция „Управление на водите“, подсекция „План за управление на риска от наводнения 2022-2027“ е публикувана подробна информация, в това число и карти на заплахата и риска от наводнения в Дунавски район за басейново управление по основни поречия.</p> <p>С уважение, ИНЖ. РУМЕЛИЯ ПЕТРОВА</p>		относно районите със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН)
4	РИОСВ - ВРАЦА	<p>овос-ео-144-3/09.10.2023</p> <p>Относно: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с внесеното от Вас писмо относно провеждане на консултации по Доклад за екологична оценка на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, заведено в Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) — гр. Враца с вх. № ОВОС-ЕО-144-(2) от 25.09.2023г., по отношение на представената документация, и съобразно компетенциите на РИОСВ-Враца,</p> <p>Ви предоставям следното становище:</p> <p>В така представеният доклад по екологична оценка и приложенията към него на горепосочената актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, са засегнати всички реквизити по изготвяне на Екологична оценка в това число компонентите и факторите на околната среда, посочени в чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Описана е подробно алтернатива за реализиране на програмата, включително „нулевата“. Предложени са адекватни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно компенсиране на неблагоприятните</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		последствия от осъществяването на програмата върху околната среда. Уведомявам Ви, че по така представеният доклад за екологична оценка на горещитираната актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, нямам бележки и препоръки. инж. Николай Йорданов, Директор на РИОСВ - Враца	Да	Няма бележки и препоръки
5	РИОСВ – Монтана	Изм. № 0400-551(1)/09.10.2023 Относно: Провеждане на консултации по доклада за екологична оценка (ДЕО) на Актуализирана стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ, По отношение на представения с вх. № 0400-551/25.09.2023 г. на РИОСВ - Монтана ДЕО на Актуализирана стратегия за управление на ОЯГ и РАО в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, изразявам следното: 1. ДЕО . е съобразен с изискванията на чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда и чл. 17, ал. 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. 2. РИОСВ - Монтана няма забележки, предложения и препоръки за изменение и/или допълнение на ДЕО. Настоящото писмо Ви се предоставя само по електронен път на адрес: e-energy@me.government.bg. С уважение, Инж. Милена Николова, Директор на РИОСВ -Монтана	Да	Няма забележки, предложения и препоръки за изменение и/или допълнение на ДЕО
6	РИОСВ - Смолян	Изм. № РД 01-64 (2), 09.10.2023г. ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проект за актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом. УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ, Уведомяваме Ви, че по така представените ни: • Доклад за екологична оценка е приложенията към него на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива	Да	Няма бележки, предложения

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>2011/70/Евратом;</p> <ul style="list-style-type: none"> Проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом; Допълнено Задание за обхвата и съдържанието на доклада за ЕО и Схема за провеждане на консултации; Съобщение за провеждане на консултации, <p>в изпълнение на разпоредбата на чл.20, ал.2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, нямаме бележки и предложения.</p> <p>С уважение ИНЖ. ЕКАТЕРИНА ГАДЖЕВА, Директор на РИОСВ - Смолян</p>		
7	МФ	<p>Изх. № Х 04-07-200/ 10.10.2023</p> <p>ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с писмото под горепосочения номер, с което са представени за консултация материали във връзка с процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, Ви уведомяваме следното:</p> <p>Представената екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом съгласуваме без бележки.</p> <p>Уведомяваме Ви, че поддържахме изразеното становище на Министерство на финансите, с писмо изх. № 04-07-99/05.05.2023 г., копие от което Ви изпращаме.</p> <p>Приложение: писмо изх. № 04-07-99/05.05.2023 г.</p> <p>Изх. № 04-07-99/5.5.2023 г</p> <p>ОТНОСНО: процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p>	Да	<p>Предвижда се, чрез целеви вноски в съществуващия фонд РАО да се осигури необходимото финансиране за избор на площадка, проектиране, строителство, въвеждане в експлоатация, извеждане от експлоатация и затваряне на ДГХ. Финансовото управление на средствата ще се осъществява при настоящите условия на действие на фонд РАО, с обособено отделно целево планиране и отчитане на набраните и разходвани ресурси за ХГП.</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ХРИСТОВ,</p> <p>Във връзка с писмото под горепосочения номер, с което, като част от процедурата по екологична оценка, в Министерството на финансите са предоставени за консултация проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, Задание за определяне на съдържанието и обхвата на екологичната оценка и Схема за провеждане на консултации, Ви уведомяваме следното:</p> <p>По отношение на предложението за създаване на целеви фонд към министъра на енергетиката, за който се предвижда да генерира средствата, необходими за дейностите, свързани с проект за изграждане на ново дълбоко геоложко хранилище (ДГХ), отбелязваме, че по принцип не подкрепяме създаването на нови целеви фондове и други форми за управление на бюджетни средства, извън определените в Закона за публичните финанси.</p> <p>От предоставените материали не става ясен статутът на предложения фонд, както и причините, които налагат неговото създаване. Същото се отнася и за размера на вноската, с която следва да се генерират средствата за осъществяване на проекта за изграждане на ДГХ.</p> <p>Към настоящия момент, в съответствие с разпоредбите на Закона за безопасно използване на ядрената енергия, финансирането на дейностите по извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения и управлението на радиоактивните отпадъци, се извършва чрез създадените към министъра на енергетиката фонд „Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“ и фонд „Радиоактивни отпадъци“. Приходите и разходите на двата фонда са част от бюджета на Министерството на енергетиката, като постъпилите суми от вноски от съответните лица, средствата от държавния бюджет и другите приходоизточници се разходват целево само за съответните дейности, предвидени със закона да бъдат финансирани от двата фонда. В допълнение следва да отбележим, че обособяването на нов целеви фонд само за проекта, свързан с изграждане на ДГХ, би довело до ненужно фрагментиране на публичен ресурс и повече административни разходи за неговото функциониране и обслужване, още повече в контекста на предвиденото с РМС № 1045 от 2022 г. реструктуриране на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ като икономически обособено лице (бюджетна организация) по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси.</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Във връзка с горното, предлагаме да се прецени възможността управлението на ресурсите за стартирането и реализирането на проекта за изграждане на ДГХ да се осъществява чрез бюджета на Министерството на енергетиката в рамките на съществуващите фонд „Радиоактивни отпадъци“ и фонд „Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“, (като при необходимост се направят съответните нормативни промени), и при същите условия на управление, като се обособи отделно целево планиране, управление и отчетност за набирането и разходването на средствата.</p> <p>В допълнение отбелязваме, че в случай на различно управленско решение, за целите на бюджетирането следва да се уточни включването на съответните бюджетни параметри в обхвата на консолидираната фискална програма/институционален сектор „Държавно управление“, вкл. и за целите на фискалните правила и ограничения по Закона за публичните финанси.</p> <p>МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ, РОСИЦА ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА</p>		
8	БД ИБР	<p>Изм. № ПУ-02-64 (4)/ 11.10.2023 г.</p> <p>Относно: Консултации по доклад, за екологична оценка (ЕО) с приложенията към него по проекта на актуализирана. Стратегия За управление на. отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом.</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с постъпило писмо, Ваш изх. № Е-04-2-26/18.09.2023 г. относно провеждане на консултации по изготвения Доклад, за екологична, оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом и след запознаване с информацията по доклада, Басейнова Дирекция „Източноевропейски район“ (БД ИБР) изразява следното становище:</p> <p>1.В Доклада по ЕО е представена информация за повърхностните и подземните водни тела в района около АЕЦ „Козлодуй“, област Враца и около СП , ДХРАО-Нови хан“, община Елин Пелин, които попадат изцяло в границите на териториалния обхват на Басейнова дирекция „Дунавски район.</p> <p>2.В Доклада по ЕО е направена характеристика на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати. Включена е информация за зоните за защита на водите съгласно чл. 11.9 а от Закона за водите за районите на АЕЦ „Козлодуй“ и СП</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>„ПХРАО-Нови хап”. Също така е описано, че Предвидените дейности в проекта на актуализирана Стратегия не засягат СОЗ около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни, и хигиенни нужди</p> <p>3.В т. 7 от ДЕО е включена информацията относно Съществуващи екологични проблеми, установени-- на различно ниво, имащи отношение към проекта на актуализирана Стратегия, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони, по Закона за биологичното разнообразие. Основните екологични проблеми и тенденции са разгледани по компоненти.</p> <p>1.В т. 9 са описани, вероятни значителни, въздействия върху околната среда. В точката е направен анализ и оценка на очакваните значителни въздействия върху компонентите на -околната среда както по стратегически: цели, предвидени в проект на актуализирана Стратегия, така и на. ниво задачи и мерки по отделните стратегически цели, изписани в План за действие. Отрицателното въздействие е разгледано в нерадиационен и в радиационен аспект.</p> <p>2.В т. 1.0 от ДЕО са предвидели, мерки. за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на проекта на актуализирана Стратегия върху околната среда.</p> <p>Във връзка с гореизложеното Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ счита, че Доклада за екологична оценка на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ). и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, съдържа необходимата информация по отношение на води, и водни екосистеми. Следва да се отбележи, че описаните в доклада райони около „АЕЦ „Козлодуй“, област Враца и около СП „ПХРАО-Нови хап“, община Елин Пелин не попадат в обхвата на БДИБР.</p> <p>С уважение, ВАСИЛ УЗУНОВ, Директор на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“</p>	Да	Доклада за екологична оценка съдържа необходимата информация по отношение на води, и водни екосистеми
9	БДЗБР	<p>Х БДЗБР/12.10.2023 г, Към П-10-3-(6)/12.10.2023</p> <p>Относно: Становище по изготвен Доклад за екологична оценка (ЕО) на проект за актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,</p> <p>Във връзка с Ваше писмо с Изх. № Е-04-20-26/18.09.2023г., както и във връзка с писмо на министъра на околната среда и водите с Изх. № Е-06/25.09.2023г. и на основание чл.20, алинея 3 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ Ви предоставя следното становище по горепосочения Доклад за ЕО на актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма, с всички приложения и материали към него:</p> <p>1. Във връзка с писмо на МОСВ с изх. № Е-06/22.05.2021г. на МОСВ, БД ЗБР е разгледала и оценила проекта на актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом съгласно разпоредбите на чл. 12, ал. 5 и ал. 6 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни намерения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС). Със становище с изх. № П-10-3(3)/04.05.2021г. по чл. 155, ал. 1, т. 23 от ЗВ, БД ЗБР се е произнесла, че Стратегията е допустима спрямо ПУРБ на ЗБР (2016-2021) и ПУРН на ЗБР (2016-2021), при спазване на условията, забраните и мерките, описани в горесцитираното становище.</p> <p>2. В изготвения Доклад за екологична оценка на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом по отношение на връзката с национални стратегически, планови и други документи са цитирани Планове за управление на речните басейни за периода 2016-2021 г. и Планове за управление на риска от наводнения за периода 2016-2021 г. В Доклада за ЕО е направено уточнението, че програмният период на разглежданата актуализирана Стратегия обхваща и част от периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и вторите Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027г. Следва да се отбележи, и че към настоящия момент е финализирана Предварителната оценка на риска от наводнения (ПОРИ) на Западнобеломорски район за басейново управление (2022-2027), изготвена на основание чл. 146а, ал. 1 от Закона за водите, с актуализирани райони</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>със значителен потенциален риск от наводнения.</p> <p>Със Заповед № РД-802/10.08.2021 г. Министъра на околната среда и водите са утвърдени актуализираните в съответствие с методиката по чл. 187, ал. 2, т. 6 от ЗВ, райони със значителен потенциален риск от наводнения като в Западнобеломорски район за басейново управление са определени 17 РЗПРН, от които 3 нови. Те са разположени в трите основни поречия - на р. Струма (10 бр.), на р. Места (6 бр.) и на р. Доспат (1бр.). Необходимо е предвидените инвестиции в актуализираната Стратегия да бъдат съобразени с риска от наводнения и да се предприемат мерки, в съответствие и с актуалните, действащи по време на инвестициите ПУРН, за недопускане и превенция на наводнения и защита на обектите при евентуални такива явления.</p> <p>Подробна информация за ПОРН на ЗБР (2022-2027), и за актуализираните РЗПРН, е публикувана на сайта на БД ЗБР на следния адрес: https://wabd.bg/content/%d0%bf%d0%be%d1%80%d0%bd-2022-2027/</p> <p>3. По отношение на компонент „води“ в ДЕО е представена информация за повърхностните и подземните води, състоянието на зоните за защита на водите, наличието на райони със значителен потенциален риск от наводнения в Дунавски район за басейново управление.</p> <p>В ДЕО са взети предвид характеристиките на повърхностните, подземните водни тела и зоните за защита на водите в Дунавски район за басейново управление, които ще бъдат включени в процеса на актуализация на плана за управление на речните басейни (ПУРБ) на Дунавски район за третия планов период - 2022-2027г.</p> <p>На всеки етап от актуализацията на ПУРБ (2021-2027г.) за всички райони за басейново управление на територията на Р България ще се провеждат консултации със заинтересованите страни и широката общественост. Информацията и документите от отделните етапи на актуализацията на ПУРБ на Западнобеломорски район за периода 2022 - 2027г. и Програмата от мерки към него ще бъдат периодично публикувани и публично достъпни на интернет страницата на БД ЗБР: www.wabd.bg.</p> <p>4. В ДЕО е включена информация за зоните за защита на водите, които са регламентирани в чл. 119а от ЗВ: зони за защита на питейните води; зони с води за къпане; зоните, в които водите са чувствителни към биогенни елементи, включително: уязвими зони и чувствителни зони; зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони, обявени за опазване на</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване (защитени зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000). Зоните за защита на водите по чл. 119а от Закона за водите в всеки район за басейново управление, в това число и за Западнобеломорски район са разгледани в Раздел 3 на съответния ПУРБ (2016-2021). В тази връзка, следва да се има предвид, че съгласно чл. 116, ал. 2, т. 3 от Закона за водите всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети, като за постигане на тези цели се определят зони за защита на водите.</p> <p>5. При прегледа на съществуващите екологични проблеми при компонент „Води“ са взети предвид значимите видове натиск в резултат от човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води, разгледани в Раздел 2 на ПУРБ на Дунавски район за басейново управление (2016-2021). Актуализиран преглед на въздействието от човешка дейност върху състоянието на повърхностните и подземните води във всички райони на басейново управление на територията на Р България, в това число и за Западнобеломорски РБУ, ще бъде извършен и в процеса на актуализация на планове за управление на речните басейни (ПУРБ) за третия планов период - 2022-2027г.</p> <p>Към настоящия момент БД ЗБР е изготвила и публикувала „Доклад за междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в Западнобеломорски район за басейново управление осигуряващ информация за значимите видове въздействия в ЗБР, на база на които са определени значимите проблеми в областта на водите, достъпен на сайта на БД ЗБР на следния адрес: https://wabd.bg/content/%d0%bf%d1%83%d1%80%d0%b1/%d0%bf%d1%83%d1%80%d0%b1-2022-2027/</p> <p>6. ПУРБ определя рамката на интегрираното управление на водите на басейново ниво и включва програма от мерки за постигане на целите за опазване на околната среда (Раздел 7 на ПУРБ). В ПУРБ е залегнал принципът за опазване на повърхностните и подземните води от изтощаване, замърсяване и увреждане с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>щети. Към момента се изпълняват дейности по актуализация на ПУРБ и ПУРН, които ще бъдат с период на действие 2022 - 2027 г. и предвидените дейности в Стратегията е необходимо да бъдат съобразявани и с тези планове, и да се изготви анализ на съответствието на предвижданията на НПВУ и степента на съобразяването им с целите на ПУРБ на ЗБР (2016-2021) и на ПУРН на ЗБР (2016-2021).. В ДЕО, за компонент „Води“ са разписани подходящи мерки при вероятни неблагоприятни последици от прилагането на актуализираната Стратегия..</p> <p>7. Произтичащите от разглежданата актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом „Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България“ дейности, инвестиционни намерения и проекти, и/или техните изменения е необходимо да бъдат оценявани за допустимост спрямо Плановите за управление на речните басейни (ПУРБ) и Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) и могат да бъдат одобрени само след провеждане на приложимите процедури по реда на Глава шеста от Закона за опазване на околната среда по екологична оценка (ЕО) за планове и програми и за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), съгласно изискванията на чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите, за инвестиционни предложения.</p> <p>Въз основа на гореизложеното, Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ дава положително становище по изготвения Доклад за екологична оценка на актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом. Настоящото становище на БД ЗБР е изпратено и в Министерство на околната среда и водите с писмо с Изх. № П-10-3(5)/03.10.2023г.</p> <p>С уважение, Станислава Иванова, Директор на БДЗБР</p>	Да	Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ дава положително становище по изготвения Доклад за екологична оценка
10	БЕХ ЕАД	<p>Изх. № 01-1963/13.10.2023</p> <p>Относно: Процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с Ваше писмо с изх. № Е-04-20-26/18.09.2023 г. на Министерство на енергетиката, което е постъпило в „Българския енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД) с Рег.</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>№01-1963/18.09.2023 г., с приложено предоставена документация по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО, която е по процедура за провеждане на консултации, съгласно изискванията на чл. 20 от Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), изразяваме следното:</p> <p>След прегледа на представената документация по екологична оценка, се установява нейното съответствие с нормативните изисквания на Закона за опазване на околната среда и Наредбата за ЕО, предвид регламентираните в тях изисквания за съдържание и обхват на такава документация.</p> <p>Докладът за екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО включва задължителното за целта съдържание. Приложено е допълнено Задание за обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка, съобразено с постъпилите становища, в резултат от проведените консултации. Също така докладът съдържа информация, която съответства на степента на подробност на стратегията.</p> <p>По отношение на представения проект на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, считаме, че поради настъпилите промени във фактическата международна обстановка, е необходимо да бъде извършен преглед на стратегията от страна на нарочно създадена за целта междуведомствена работна група, която обоснова да предложи релевантни промени.</p> <p>Във връзка с последно посоченото, с писмо Рег. № 01-1974/1/20.09.2023 г. на БЕХ ЕАД са определени представители на дружеството, които да вземат участие в работната група.</p> <p>С уважение, ИВАН АНДРЕЕВ ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР на БЕХ</p>	Да	Докладът за екологична оценка включва задължителното за целта съдържание. Също така докладът съдържа информация, която съответства на степента на подробност на стратегията.
11	РИОСВ - Благоевград	<p>Изх. № 1938(3)/ 16.10.2023</p> <p>Относно: Консултации по Доклад за екологична оценка на Проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ</p> <p>Уведомяваме Ви, че РИОСВ-Благоевград няма бележки и предложения по така представения Доклад за екологична оценка на Проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни, отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом</p>	Да	Няма бележки и предложения

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		СНЕЖИНА КРЪСТЕВА-ЯКИМОВА, Директор на РИОСВ - Благоевград		
12	Министерство на здравеопазването	<p>Х 04-24-69/17.10.2023 г.</p> <p>ДО Г-Н КРАСИМИР НЕНОВ ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА На Ваш № Е-04-20-26/18.09.2023 г. На Наш № 04-24-69/26.09.2023 г. Г-ЖА МАРИЯ ГЪЛЪБОВА ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ЕО, ОВОС И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО” МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ На Ваш № ЕО-6/21.09.2023 г. На Наш № 04-09-98/26.09.2023 г.</p> <p>Относно: Консултации по доклад за екологична, оценка (ЕО) с приложенията към него на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, уведомление за трансгранична процедура и изготвена екологична оценка в трансграничен контекст, с възложител Министерство на енергетиката УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН НЕНОВ, УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЪЛЪБОВА,</p> <p>Във връзка с изпратената документация с искане за становище на Министерство на здравеопазването относно провеждане на консултации по доклад за екологична оценка (ЕО) с приложенията към него на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България Национална програма в съответствие с директива 2011/70/Евратом, Ви информираме следното:</p> <p>От представената документация е видно, че проектът на актуализираната Стратегията обхваща всички етапи от жизнения цикъл на ядрените съоръжения, прилагането на най-съвременните налични технологии за управление на ОЯГ и РАО включително</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>погребването им, като планира необходимите дейности, етапи на изпълнение и необходимите финансови и човешки ресурси за постигане и поддържане на високо ниво на ядрена безопасност, радиационна и физическа защита.</p> <p>В стратегията е направено описание на следните цели, в съответствие с изискванията на Директива 2011/70/Евратом:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Минимизиране на сроковете за междинно съхранение на ОЯГ, като се има предвид, че то не представлява алтернатива на крайния етап на управление на ОЯГ; •Преработване на цялото генерирано количество ОЯГ от ВВЕР-440 и ВВЕР-1000 и погребване в ДГХ на остъклените ВАО и на другите РАО генерирани при преработване и върнати в страната; •Устойчиво намаляване на количествата ОЯГ съхранявани на площадката на АЕЦ „Козлодуй”, посредством средно годишно извозване на минимум 77 t тежък метал (ТМ) за дългосрочно съхранение и преработване в други страни; •Изготвяне на дългосрочен план за изграждане на хранилище за междинно съхраняване на върнатите остъклени ВАО и други РАО от преработването на ОЯГ; •Въвеждане в експлоатация на първи етап от НХРАО до края на 2025 г.; •Изграждане в средносрочен план на втори и трети етапи на НХРАО; •Проектиране и изграждане в дългосрочен план на ДГХ; •Осигуряване на финансови средства за изграждане на ДГХ чрез създаване на нов целеви фонд; •Осигуряване и поддържане на устойчиви финансови и човешки ресурси за наличието на необходимите експертни познания и умения, включително за извършване на научни изследвания и разработки необходими за управление и регулиране на ОЯГ и РАО; •Провеждане на политика на откритост и прозрачност и привличане на обществеността в обсъждането и вземането на решения относно управлението на ОЯГ и РАО. <p>Считаме за необходимо:</p> <p>1. Доклада в раздел 2. „Съдържание на проект на актуализирана стратегия, обхват и времева рамка“, т. 2.1.4. „Съоръжения, предвидени в проекта на актуализирана Стратегия“ да се допълни с дейностите, заложи в Приложение 6 „План за действие съгласно Стратегията“, а именно - безопасно управление на РАО от предишни дейности (т. II от Плана - стр. 87).</p>	Да	1. Съоръженията за дейностите за безопасно управление на РАО от предишни дейности (т. II от Плана) няма да се различават от вече описаните в т. 2.1.4.

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>2.В раздел 4 „Текущо състояние на околната среда“ са представени радиационните аспекти за различни матрици от жизнената и околната среда. Използвани са само данни на НСМОС, РИОСВ - Монтана и РИОСВ - Враца. За ПХ „РАО“ Нови хан не е посочен източника на данни. Съгласно заповед на Министъра на здравеопазването, Националния център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) разполага с данни за различни матрици, които са публикувани в националните доклади. Направените от НЦРРЗ изводи са съпоставими с тези в документа. Препоръчваме да се посочат източниците на данни за оценките за ПХ „РАО“ Нови хан.</p> <p>3.При разглеждане на радиационните аспекти за различни матрици в раздел 4 „Текущо състояние на околната среда“ се установява един и същи текст, който не е пряко свързан със съответната матрица.</p> <p>С уважение, ДОЦ. Д-Р АНГЕЛ КУНЧЕВ, ДМ, Главен държавен здравен инспектор</p>	Да	<p>2. Направено е допълнение: Използвани са данни от собствения радиационен мониторинг на околната среда в района на СП „ПХРАО Нови хан“ и данни от годишните доклади на НЦРРЗ.</p> <p>3. Направена е корекция за някои матрици от жизнената и околната среда</p>
13	РИОСВ Русе	<p>Изм. № И-4353/18.10.2023г</p> <p>Относно: Провеждане на консултации по изготвен доклад за екологична оценка /ЕО/ на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2&1177д/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Докладът за ЕО е изготвен в съответствие с изискванията за структура и съдържание - посочени в чл. 86, ал. 3 на Закона за опазване на околната среда /ЗООС/. Също така, съобразени са препоръките на компетентния орган - Министъра на околната среда и водите, съгласно писмо с Изх. № ЕО-6/25.05.2023 г. по отношение на заданието за ЕО. Проектът на актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво /ОЯГ/ и радиоактивни отпадъци /РАО/ в България - Национална програма в съответствие, с Директива 2011/70/Евратом е ясно структуриран. При вземане на решение за изграждане на нови ядрени мощности, Стратегията трябва да бъде актуализирана с отчитане; на очакваните количества ОЯГ, които ще бъдат генерирани от тях. Стратегията е основен документ, представящ националната политика, принципите, целите и задачите, свързани с безопасното и отговорно управление на всички етапи от управлението на ОЯГ и на всички видове РАО - от генерирането до погребването им. Стратегията описва:</p>	Да	Няма предложения и допълнителни-изисквания към съдържанието на-доклада за ЕО

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		... Във връзка е всичко гореизложено, от страна на РИОСВ-Русе няма предложения и допълнителни-изисквания към съдържанието на-доклада за ЕО. С уважение, инж. Цонка Христова, Директор на РИОСВ Русе		
14.	“АЕЦ Козлодуй” ЕАД	Рег. № 3710/18.10.2023 Г-Н РУМЕН РАДЕВ МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана „Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом“, УВАЖАЕМИ Г-Н РАДЕВ, В отговор на Ваше писмо XsE-04-20-26 от 18.09,2023г. и въз основа на представените; 1. Доклад за екологична оценка на проекта на актуализирана „Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом“; 2. Проект на актуализирана „Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом“; 3. Допълнено Задание за обхвата и- съдържанието на доклада за ЕО и Схема за провеждане на консултации; 4. Съобщение за провеждане на консултации: “АЕЦ Козлодуй” ЕАД изразява следното становище: Заданието е изготвено при съобразяване с изискванията на чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС). Провеждането на консултации и отразяване на резултатите от тях е съобразено с изискванията на чл. 19 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. Коментарите, в настоящото становище, са по радиационните аспекти, представени в точка 3 от проекта „Текущо състояние на околната среда“. Коментарите препоръчват прецизиране на съдържанието и стилистиката на част от текстовете и актуализиране на някои данни, свързани с радиационните аспекти на околната среда и въздействието на йонизиращите лъчения върху човека и имат за цел да се избегне неправилно		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		интерпретиране и възможно негативно влияние върху общественото одобрение. Съгласно представената информация в Заданието е необходимо: 1. На стр. 25, т.2.1.5., втори параграф, е записано, че в съоръжението на СП „РАО-Козлодуй“ се кондиционират и съхраняват всички РАО, генерирани от експлоатацията на АЕЦ „Козлодуй“. Текстът следва да се коригира, като се уточни, че в СП „РАО-Козлодуй“ се кондиционират и съхраняват всички РАО, генерирани от експлоатацията на 5 и 6 блок на АЕЦ „Козлодуй и извеждане от експлоатация на 1-4 блок“. 2. Т.2.2.2. на стр., 33 е озаглавена „Зони с особен статут“, а на стр. 34, първи абзац е цитиран чл.104 от Закон за безопасно използване на ядрената енергия за определяне на зони с особен статут. Следва да се отбележи, че с ДВ бр.17/2020г, цялата глава шеста на ЗБИЯЕ („Зони с особен статут“) е отменена. Текстът на стр. 34 с позоваването на Чл.104 от ЗБИЯЕ трябва да отпадне, а т.2.2.2 да се озаглави „Зони за аварийно планиране“, Поради същата причина, на стр. 35, текстът _в. първи параграф, на страницата: „Поради това в настоящия момент няма необходимост от обособяване на зони с особен статут около ИРТ-2000“, трябва да отпадне, 3. На стр. 42, т. 1.6. и 1.7 са с еднакъв текст. т. 1.7 следва да отпадне. 4. На стр. 106 в част „Радиационен аспект“ за АЕЦ „Козлодуй“ е отбелязано, че в процеса на експлоатацията на АЕЦ „Козлодуй“ се формират производствени радиоактивни отпадъчни води, които се преработват в Спецкорпуси -1, -2 и -3. Тъй като отпадъчните води се формират не само от експлоатацията на блокове 5 и 6, а също и от съоръженията в извеждане от експлоатация на ДП РАО, в текста следва да се направи уточнение: „в процеса на експлоатацията на съоръженията на площадката на АЕЦ „Козлодуй“ се формират производствени радиоактивни отпадъчни води...“. 5. На стр. 179, трети параграф е декларирано, че „Към момента радиационния риск за работещите в ядрената индустрия е по-нисък от 1.1 и е напълно съизмерим с риска в останалите индустриални клонове“* Вероятно е допусната техническа грешка, която следва да се коригира. Оценката на радиационния риск за професионално облъчвани лица е 1.10^{-4} и е сравнима с тази за лица, заети в останалите индустрии. 6. На стр. 180 в параграф „Дозово натоварване на населението“, в края, е направено заключение, че стойностите на годишните индивидуални ефективни дози за населението са около 30 пъти под „нормативно определеното дозово ограничение“. Следва да се	Да Да Да Да Да	1.Направена е корекция в т.2.1.5. 2.Направена е корекция в т. 2.2.2. 2 и е озаглавена „Зони за аварийно планиране 3.Направена е корекция 4.Направена е корекция 5.Направена е корекция 6.Направена е корекция

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>коригира на „нормативно определените граници на дозите“.</p> <p>7. Предлагаме на стр. 181, пети параграф, общият извод записан в Bold да бъде коригиран на: „Наличната информация по отношение съдържанието на техногенни радиоактивни нуклиди в околната среда в района около АЕЦ “Козлодуй” и СП „ПХРАО-Нови хан“ не оказва влияние върху естествения радиационен фон, т.е. не се очаква, че обектите имат негативно влияние върху радиационната обстановка в района и от там върху околната среда и здравето на хората“.</p> <p>8. На стр. 182 в т.5.2. „Атмосферен въздух“, трети параграф „Радиационен аспект*4: Предлагаме първата част на изречението „По отношение радиоактивното състояние на атмосферния въздух“ да отпадне и изводът да започва с последиците от нереализирането на проекта на Стратегия.</p> <p>9. На стр. 295, втори булет, „Осигуряване за населението на съответствие с дозовите граници за население - 0.1 mSv/a“ думата „граници“ трябва да се коригира на „ограничения“.</p> <p>10. На стр. 301, първи булет, са цитирани отменени нормативни документи „чл.118 от Наредба за радиационна защита при дейности с източници на йонизиращи лъчения, обн. ДВ, бр.74 от 24.08.2004 г., чл.14, ал. 1., т.3 от Наредба за условията и реда за определяне на зони с особен статут около ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения, обн. ДВ, бр.69 от 06.08.2004 г.“. Текстът следва да отпадне и да се цитира чл. 100 от Наредба за радиационна защита.</p> <p>11. Приложение 1 „Цитирана литература“ следва да бъде прегледано и коригирано. Има повторения на цитирана литература (по 2-3 пъти):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Червена книга на РБ - на стр. 2,3 и 5; - Закон за биологичното разнообразие - на стр. 2,3 и 5; - Национален доклад на ИАОС за състояние на околната среда 2020г. - на стр. 2 и 5; - Стратегия за биоразнообразие - на стр. 2 записана по два различни начина. <p>Цитираната литература трябва да се подреди по йерархия: Международно законодателство, национално законодателство - Закони, наредби, стратегии, Национални доклади и други публикации следва да се след нормативните документи.</p> <p>12. В т.4.2.2. Нерадиоактивно замърсяване на въздуха (стр. 82) изброените бетонови възли, към настоящия момент, не съществуват,</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>7.Направена е корекция</p> <p>8.Направена е корекция</p> <p>9.Направена е корекция</p> <p>10.Направена е корекция</p> <p>11.Направена е корекция</p> <p>12.Направена е корекция</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>13. Стр. 103 ~ Охлаждащите води не се събират в канализационна система. Посредством Топъл канал 1 и Топъл канал - 2 те се заустват в р. Дунав.</p> <p>14. Стр. 149 - На площадката на АЕЦ "Козлодуй" не се извършва временно съхранение на нерадиоактивни отпадъци. Опасните и оползотворимите отпадъци се събират на мястото на образуване или в определени складове/площадки, откъдето се предават за оползотворяване или последващо безопасно третиране. Неоползотворимите и неопасни отпадъци се обезвреждат в собствено депо за нерадиоактивни битови и производствени отпадъци (ДНБПО) - когато са образувани в защитената зона, и на Регионално депо - Оряхово, когато са образувани извън защитена зона на АЕЦ "Козлодуй".</p> <p>15. При оценката на очакваните въздействия в нерадиационен аспект (Таблица 31, стр. 272 и Таблица 41, стр. 274+277), въздействията върху всички фактори и компоненти на околната среда са оценени като незначителни. В предвид на това, включването на изискване към АЕЦ "Козлодуй" за изпълнение на нерадиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почва, флора по време на проекта на актуализирана стратегия (Табл. 44, стр. 301) е неприложимо и необосновано. Така например в т.9.2. Оценка на въздействията върху флората (стр. 240) е посочено, че се очаква незначително, локално, непряко, временно отрицателно въздействие върху флората, само в резултат на прах и емисии от транспортните дейности при изпълнение на задачи, мерки и действия, свързани с транспортиране на ОЯГ, и в същото време е предложено изискване за мониторинг на флората.</p> <p>16. В т. 10.3. Мерки за изпълнение при прилагане на проекта на актуализирана стратегия (стр. 293+295) - не е ясно предложените мерки към коя стратегическа цел, респективно задача/мярка от Стратегията се отнасят.</p> <p>17. Забележките се отнасят и до текстовете на нетехническото резюме на екологичната оценка. Управлението на ОЯГ в АЕЦ "Козлодуй" се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за безопасно използване на ядрената енергия, Закона за опазване на околната среда и наредбите по тяхното прилагане, съгласно действащата "Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци до 2030г", както и с отчитане на</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Не</p> <p>Да</p>	<p>13. Направена е корекция</p> <p>14. Направена е корекция</p> <p>15. Предвид регулярният мониторинг на ИАОС и МОСВ, да се предвиди извършване на нерадиационен мониторинг само на водите, в случай на одобрение от Междудеомствената комисия на Висш експертен екологичен съвет към министъра на околната среда и водите.</p> <p>16. Не е необходимо стриктно обвързване на предложените мерки към стратегическите цели и респективно задачи/мерки от Стратегията, тъй като изпълнението на голяма част от тях ще окажат въздействие върху няколко цели или задачи/мерки от Стратегията</p> <p>17. Направени са поправки и в НТР</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		проекта на "Актуализирана стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом", 05 април, 2022 г. 1. Приложения: 1. Становище на УОС и РЗ и РАО, №23.00.УОС.2369 2. Становище на управление ЯГЦ, №23.00.ЯГЦ.СТ.2347. 3. Становище на управление ФР, №62/17.10.2023г. С уважение, изпълнителен директор, Валентин Николов		
15.	ДП „РАО“	Изм. № 04-16-1527/18.10.2023 ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом - становище на ДП РАО УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ, В отговор на Ваше писмо № Е-04-20-26 от 18.09.2023г. Ви информирам, че Държавно Предприятие „Радиоактивни отпадъци“ няма възражения по същество към Доклад за екологична оценка (ЕО) на Проект на актуализирана стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом. След преглед на представените документи бихме искали да направим следните уточнения: 1. Две от целите, формулирани в проекта на актуализирана стратегия, отразяват два от нееднократно посочваните от Европейската комисия (както и препоръки от мисия ARTEMIS, проведена през 2018 година) недостатъци на действащата понастоящем стратегия: • Цел 7 - Проектиране и изграждане в дългосрочен план на ДГХ (с детайлно описание на стъпките по осъществяване на проекта за изграждане на ДГХ в дългосрочен порядък); • Цел 8 - Осигуряване на финансови средства за изграждане на ДГХ чрез създаване на нов целеви фонд. Изпълнението на двете цели е взаимно свързано, то отразява приетата в международен план концепция, че единственият начин за надеждно изолиране на дългоживеещите радионуклиди в РАО категория 26 и 3 от околната среда е чрез погребването им в	Да	1. Да, така е оценено в ЕО: В т. 9.4. е записано: При реализиране на две от стратегическите цели (Стратегически цели № 7 и № 8) се очакват положителни въздействия в радиационен аспект в бъдеще , но понастоящем тази оценка не е възможна, поради недостатъчна детайлност на задачите (към момента все още няма разработена в подробности концепция).

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>дълбоки, стабилни геоложки формации и че генераторите на ОЯГ са длъжни да поемат разходите за всички етапи от тяхното управление, включително и погребването, следвайки принципа „замърсителят плаща“.</p> <p>Съгласно Стратегията, въвеждането в експлоатация на ДГХ е предвидено за 2051, но има редица задачи, които трябва да бъдат изпълнени преди това и изискват значителни средства. Ето защо началото на акумулиране на средства за осъществяване на този проект е от огромно значение да бъде изтеглено в максимално близък порядък.</p> <p>Осигуряването на финансови средства е оценено с нула в обобщена оценка на очакваните въздействия, което минимизира значението на този фактор, без който осъществяването на проекта за ДГХ е невъзможно. Затова навсякъде, където се оценява влиянието на тези две стратегически цели - цел 7 и цел 8, то трябва да бъде оценено като положително и от дългосрочно значение.</p> <p>2. Радиоактивните отпадъци генерирани в резултат на експлоатацията на блокове 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД, извеждането от експлоатация на 1 до 4 блок АЕЦ „Козлодуй“ и ядрени приложения в медицината, индустрията науката и образованието се обработват своевременно в специализирани подразделения на ДП РАО с цел навременното им привеждане в пасивно безопасно състояние.</p> <p>Безопасността се осигурява чрез задържане на радионуклидите в опаковката и изолиране на РАО от околната среда за периода от време, през който отпадъкът остава опасен за населението посредством последователни инженерни и естествени бариери, прилагайки средства за контрол на тяхната цялост и ефективност, при максимално използване на пасивни средства.</p> <p>В анализите на ЕО се правят заключения, че при неприлагането на проекта за актуализирана Стратегия ще се запази състоянието на околната среда и няма да се наблюдават превишения на изследваните естествени и техногенни радионуклиди във водите и почвите в пунктовете за наблюдение около ядрените съоръжения.</p> <p>В тази връзка, считаме че някои от разгледаните сценарии в глава 5 - Евентуално развитие на околната среда без прилагането на проекта на актуализирана Стратегия разглеждат противоречиви и нереалистични сценарии, които следва да се коригират. Такива са:</p> <ul style="list-style-type: none"> В глава 5.7.2. Фауна, Риби - ... Липсата на дългосрочна политика (вкл. модернизация) по отношение на управлението на ОЯГ и РАО, от една страна, и консумацията на водни ресурси, необходими за охлаждане на касетите с ОЯГ, която 	Да	2. Направена е поправка в глава 5.7.2.

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>вероятно ще се увеличава с времето, от друга страна, биха кумулирали отрицателен ефект върху рибите поради намаляване на водните запаси в регионален мащаб.</p> <ul style="list-style-type: none"> В глава 5.7.2. Фауна, Риби - ... Макар всички съоръжения за съхранение на РАО в СП „ПХРАО - Нови хан" да са от затворен тип и директен пренос от тях е малко вероятен, неприлагането на проекта за актуализирана Стратегия, респ. запазване на съоръжението в бъдеще, би запазило риска по отношение на безопасната му експлоатация и потенциални въздействия върху рибите в прилежащите езера и потоци от водосбора на река Габра. В глава 5.7.2. Фауна - Земноводни и влечуги - ... Неприлагането на проекта за актуализирана Стратегия в най-добрия случай ще запази нивото на риск по отношение на състоянието на популациите на земноводните и влечугите и техния природозащитен статус, въпреки тяхната устойчивост към радиация. В глава 5.7.2. Фауна - Земноводни и влечуги - ... Неприлагането на проекта за Актуализираната стратегия и предвидената в нея дългосрочна политика по отношение на управлението на РАО в СП "ПХРАО - Нови хан", в най-общия случай ще запази съществуващия риск от повишаване радиоактивния фон в околната среда и ще кумулира негативното въздействие от потенциално съществуващите заплахи за земноводните и влечугите в района на площадката. <p>Важно е да се отбележи, че независимо от заложените в Стратегията стратегически цели, в АЕЦ „Козлодуй", в съоръженията за управление на РАО на площадката на АЕЦ „Козлодуй" на ДП РАО, в СП „НХРАО" и в СП „ПХРАО - Нови хан" се извършава постоянен радиоекологичен мониторинг по регламентирани дългосрочни програми. Програмите се базират на изискванията на нормативната база в областта и на добрите международни практики, вкл. чл. 35 от Договора Euratom и Препоръка 2000/473/Euratom. Те се съгласуват с Министерство на околната среда и водите, Министерство на здравеопазването и Агенция за ядрено регулиране. За осигуряване на независим контрол се изпълняват програми за радиационен мониторинг от контролните органи ИАОС/МОСВ и НЦРРЗ/МЗ.</p> <p>3. Твърдението, че „предложените инженерни решения като част от стратегическите цели, задачи и мерките на План за действие не вземат под внимание очакваните температурни промени и отклонения в нивата на падналите валежи" (стр.195, т.7.1 Климатични фактори) не следва да се отнася за съоръженията за погребване</p>	Да	3. Допълнено е

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>(НХРАО, ДГХ), които като съоръжения за дълговременно изолиране на РАО отчита евентуалните климатични промени.</p> <p>4. ЕО подчертава, че цялостното въздействие на проекта на актуализирана Стратегия се очаква да бъде положително, поради произтичащите от осъществяването на Стратегията комплексни и дългосрочни положителни резултати по отношение на управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци, водещи до предотвратяване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда.</p> <p>В този контекст, в Таблица 42 - Обобщена оценка на очакваните въздействия на ниво задачи и мерки - в радиационен аспект стратегическите цели Безопасно управление на ниско и средно активни РАО от блокове 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“ - повишаване на безопасността при съхраняване и управление на течни и твърди исторически РАО, и ИЕ на СП „ПХРАО-Нови хан“, чрез комбиниране на отложен демонтаж и възможност за достъп на персонала в съоръжението - подготовка на документи за издаване на лицензия за ИЕ, безопасно и ефективно ИЕ, следва да бъдат оценени положително и от дългосрочно значение, вземайки в предвид че тези мерки ще допринесат за подобряване на устойчивото управление на РАО.</p> <p>С УВАЖЕНИЕ, Дилян Петров, Изпълнителен директор на ДП РАО - гр. София</p>	Да	<p>4. Да, така е, в т. 9.4 е обобщено очакваното въздействие за...“Почти всички задачи и мерки, включващи изпълнението на конкретни дейности по безопасно управление на ОЯГ и РАО, (предимно към цел I. Безопасно управление на отработеното ядрено гориво и цел II. Отговорно и безопасно управление на РАО)“... имат пряко и непряко, кратко, средно и дългосрочно, постоянно положително въздействие в радиационен аспект. Съответните мерки не са поименно изброени с цел да не се увеличава обема на текста на ЕО</p>
16.	община Бойчиновци	<p>изх. № -XX-2359(1)/20.10.2023г</p> <p>УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,</p> <p>Във връзка с писмо Ваш изх. № Е-04-20-26/18.09.2023 г. относно процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом Ви уведомяваме, че в общинска администрация Бойчиновци в резултат на осигурения обществен достъп до документацията няма постъпили становища от заинтересовани лица.</p> <p>С уважение, ИРЕНА ТОМОВА, ВРИД кмет на община Бойчиновци</p>	Да	няма постъпили становища от заинтересовани лица
17	Община Вълчедръм	<p>Изм.№РД-02-06-1067-(1)/23.10.2023 г.</p> <p>Относно: процедура по екологична оценки на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработени ядрено гориво (ОЯГ)и радиоактивни отпадъци (РАО) в България- Национална програми в съответствие с Директиви 2011/70/Евратом</p> <p>УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР,</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Във връзка с писмо Па министерство па енергетиката Под горния изходящ номер относно процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработени ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом Ви информираме; че съобщението за провеждане на консултации е публикувано на официалната интернет страница на Община Вълчедръм. Становища и предложения не са постъпвали в община Вълчедръм.</p> <p>При реализирането на актуализираната Стратегия за управление на отработени ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом (Стратегия та) управлението на ОЯГ и РАО да не се допускат негативни ефекти върху човешкото здраве и околната среда. Чрез Стратегията следва да се достигне и поддържа високо ниво на ядрена безопасност, радиационна и физическа защита във всички етапи на генериране и управление на ОЯГ и РАО, устойчиво намаляване на количествата ОЯГ, съхранявани на територията на площадката, недопускане па вредни въздействия върху населението, околната среда и бъдещите поколения.</p> <p>С уважение, ИВАН БОКОВ ВРИД Кмет-на община Вълчедръм Съгласно Решение на ОбС- Вълчедръм №413. Протокол №55/27.09. 2023</p>	Да	няма постъпили становища от заинтересовани лица
18.	Община Бяла Слатина	<p>ИЗХ. № 0400-44-1 от 23.10.2023г.</p> <p>ОТНОСНО: Процедура по екологичната оценка (ЕО) на. проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (.ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,</p> <p>Във връзка с постъпило в Община Бяла Слатина, писмо с Ваш изходящ номер Е- 04-20-26 от 18,09.2023г.', относно процедура по екологична оценка, на проекта на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО. Ви уведомявам, че подробно се запознах с представената екологична оценка, в която няма данни за оказване на значително вредно въздействие на територията на община Бяла Слатина, поради което не възразявам на така представената екологична оценка на Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом.</p> <p>В осигурения 30 дневен обществен, доспят па интернет страница на община Бяла</p>	Да	няма постъпили предложения, становища нови изисквания или възражения от заинтересовани лица и институции

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		Слатина, обществеността е информирана няма постъпили предложения, становища нови изисквания или възражения от заинтересовани лица и институции на гореизложеното. С УВАЖЕНИЕ, ИНЖ. ТИХОМИР ТРИФОНОВ ВРИД Кмет на община Бяла Слатина съгласно Заповед №657 от 18.09.2023г.		
19.	РИОСВ гр. Шумен	Изм. № ДО-371 -(1)/24.10.2023 ОТНОСНО: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70 Евратом УВАЖАЕМИ Г-Н РАДЕВ, Във връзка с постъпило в РИОСВ - Шумен писмо с Ваш изх. № Е-04-20-26 от 18.09.2023 г. с искане за представяне на становище по Процедура по екологична оценка на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България — Национална програма в съответствие с Директива 2011/70 Евратом, Ви информираме, че нямаме забележки към представените документи С уважение, Стефа Илиева Директор на РИОСВ гр. Шумен	Да	няма забележки към представените документи
20	РИОСВ - Хасково	Изм. № Д-104-(3)/24.10.2023 г. Относно: .Провеждане на консултации по чл. 20 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) на проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България: - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, Във връзка с представената от Вас документация по процедурата по ЕО за проект на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом в изпълнение на чл. 20 от Наредбата за ЕО, Ви уведомяваме, че от страна на РИОСВ - Хасково няма забележки и препоръки към документацията по отношение на компонентите и факторите на околната среда. МАРИАНА ВЪЛЧЕВА, Директор на Регионална дирекция по околната среда и водите"- Хасково "	Да	няма забележки и препоръки към документацията

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
21	РИОСВ - Пазарджик	<p>Изх. № РД-17-295-(3)/26.10.2023</p> <p>Относно: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработеното ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом УВАЖАЕМИ Г-Н РАДЕВ,</p> <p>В изпълнение на изискванията на чл. 20 от. Наредбата за условията и реда за извършване на ЕО (Наредбата за ЕО), изразявам следното становище:</p> <p>1. По отношение на представения доклад за екологична оценка, с приложенията към него на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработеното ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом - нямам бележки и препоръки.</p> <p>С уважение КОСТАДИН ГЕШЕВ Директор на РИОСВ - Пазарджик</p>	Да	няма бележки и препоръки
22.	Община Лом	<p>Изх. № РД-02-06-1401/1/ от 27.10.2023 г.</p> <p>Във връзка с Ваше писмо изх. № Е-04-20-26/18.09.2023 г. относно провеждане на процедура по екологична оценка на проект за актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО, Ви уведомяваме следното:</p> <p>1. На интернет страницата на Община Лом е публикувано съобщение за провеждане на консултации, като е осигурен е 30 дневен обществен достъп от 27.09.2023 г. — 27.10.2023 г. включително.</p> <p>2. С писмо изх. № РД-02-06-733/1/ от 02.05.2023 г. на Кмета на Община Лом, Общинска администрация - Лом е изразила своето становище относно актуализираната стратегия за управление на ОЯГ и РАО в България - Националната програма в съответствие с Директива 2011/70/ Евратом.</p> <p>Във връзка с това, моля становището на Община Лом отново да бъде преразгледано като се вземат предвид направените констатации и уточнения.</p> <p>3. В периода по т. 1 няма постъпили други становища.</p> <p>Приложение: Заверено копие на писмо изх. № РД-02-06-733/1/ 02.05.2023 г. на Кмета на Община Лом.</p> <p>С уважение, Д-Р ГЕОРГИ ГАВРАИЛОВ, кмет на Община Лом</p> <p>изх. № РД-02-06-733/1/ от 02.05.2023 г</p> <p>...</p>	Да	В качеството си на национален оператор по управление на РАО и ИЕ на ядрени съоръжения, ДП РАО развива технологии за кондициониране на РАО, които кореспондират с най-добрите аналози в света. По същество кондициониране на газообразни РАО не се прави, тъй като газообразните РАО се улавят със съответните филтърни установки, след което на кондициониране се подлагат самите филтри. В този смисъл технологиите за кондициониране на РАО се отнасят за твърди и течни РАО. За кондициониране на твърди и течни РАО се използва най-широко използваната в света технология на циментиране, като ДП РАО

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Становище на Община Лом: Предлагаме да се направи уточнение и да бъдат дописани с ясна характеристика най - добрите съвременни технологии за кондициониране на течни и газообразни радиоактивни отпадъци.</p> <p>...</p> <p>Становище на Община Лом: Поради липсата на дейности по самото извеждане от експлоатация, като демонтаж на блокове и управление на получените отпадъци, дезактивация на помещения и сгради и др., предлагаме основната стратегическа цел да бъде променена от „Извеждане от експлоатация на блокове 5-6 на АЕЦ Козлодуй“ в „Разработване на предварителна концесия и план за извеждане от експлоатация на блокове 5-6 на АЕЦ Козлодуй“.</p> <p>След като бъде одобрен плана за извеждане от експлоатация е необходимо стратегията да бъде актуализирана като се опишат подробно дейности по отношение извеждане от експлоатация на блокове 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“.</p>		<p>разполага с 5 (пет) собствени рецептури за циментиране, които са одобрени от АЯР и се поддържат като КСК (конструкции, системи и компоненти) важни за безопасността. Качествата на получената циментова матрица, която е и една от бариерите за неразпространение на радионуклиди в околната среда се контролира постоянно в процеса на управление на РАО, както от персонал на ДП РАО, така и от АЯР. Другата технология, която се използва за кондициониране на РАО е инсталацията за плазмено изгаряне. Тази инсталация е оценена като уникална за световната практика по управление на РАО и е разработена като продукт на знанието. В резултат от плазменото изгаряне се получава директно остъклен продукт, за който не е необходимо по-нататъшно кондициониране. В процес на въвеждане е и инсталация за кондициониране на йонообменни смоли, твърда фаза от течните РАО, както и шламове и утайки в полимерна матрица. В този смисъл всички групи РАО, които се генерират в България се</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				управляват и кондиционират по доказано най-добрите технологии в света. Цялата информация за тях е описана в експлоатационната документация и не е необходимо да се пренася в националната стратегия. Част от тази информация е ноу-хау на ДП РАО и не може да се разпространява свободно. План за ИЕ на ЯС по новите стандарти на МААЕ се разработва още на етап въвеждане в експлоатация, а инфраструктурата за ИЕ се изгражда при строителството на ядреното съоръжение.
23.	Кметство Хърлец	<p>Изх.№ X-04.00-5(1)/02.11.2023г.</p> <p>Относно: Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България- Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/ЕВРАТОМ</p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Във връзка с Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България- Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/ЕВРАТОМ, Ви изпращам резултатите от осигурения обществен достъп, както следва:</p> <p>1. Информацията за Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България- Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/ЕВРАТОМ е постъпила в Кметството на 27.09.2023г. с вх.№ X-04.00- 5/27.09.2023г.</p> <p>2. Проекта на заповедта е поставена на информационното табло в сградата на Кметството за изразяване на становища от заинтересованите лица, за което е съставен констативен протокол от оправомощените за целта длъжностни лица.</p> <p>3. Информацията е оповестена по посочения по т.2 начин за период от 28.09.2023г.</p>	Да	няма постъпили други становища

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		до 28.09.2023г.(вкл.) 4. В резултат от осигурения едномесечен достъп до Процедура по екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България- Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/ЕВРАТОМ, няма постъпили становища/възражения/мнения и др. от заинтересовани лица/организации. Приложение: 1. Констативен протокол по т.2. СИЛВИЯ ЦИБРОВА, В.и.д. Кмет на Кметство Хърлец		
24.	Община Оряхово	Изм. № 04 00-56/1/ 03.11.2023 На Ваш №Е-04-20-26/18.09.2023 год., към наш № 04 00-56/25.09.2023 год. ОТНОСНО: Процедура по Екологична оценка на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработеното ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР, Уведомявам Ви. че по изложеното съобщение на 25.09.2023 год. на информационното табло в сградата на Община Оряхово за провеждане на консултации по процедурата за ЕО на проекта на актуализирана Стратегия за управление на отработеното ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма, в съответствие с Директива 2011/70/Евратом, няма постъпили становища. С УВАЖЕНИЕ ВРИД КМЕТ: ИВАЙЛО ИВАНОВ (с решение №581 от протокол 63от 14.09.2023 г.)	Да	няма постъпили други становища
25	МОСВ	УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ, В отговор на писмо с вх. № ЕО-6/18.09.2023 г. на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) с приложени нотификация за трансгранична процедура, доклад за ЕО, с приложения, в т.ч. проект на актуализирана Стратегия за управление на ОЯГ и РАО (на български, английски и румънски език), и след преглед на документацията изразяваме следното становище: I. По отношение на доклада за екологична оценка (ЕО) и приложенията към него: Докладът за ЕО е съобразен с изискванията за структура и обхват съгласно чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), като по представената в него информация имаме следните бележки и препоръки:		

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>1. По отношение „Качеството на атмосферния въздух“:</p> <p>1.1. Изречението на стр.84, т.4.2.3. Концентрации, а именно: „Община Козлодуй, на територията, на която се намират площадките на АЕЦ „Козлодуй“ и НХРАО и община Елин Пелин, където се намира площадката на СП „ПХРАО-Нови хан“ попадат в два Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № РД-25 7/25.03.2022г. на Министъра на околната среда и водите, а именно - Северен/Дунавски Столичен, съответно“, с оглед точност предлагаме текстът да бъде коригиран по следния начин: „Община Козлодуй, на територията, на която се намират площадките на АЕЦ „Козлодуй“ и НХРАО, и община Елин Пелин, на чиято територия се намира площадката на СП „ПХРАО - Нови хан“, попадат в два Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), утвърдени със Заповед № РД- 257/25.03.2022 г. на Министъра на околната среда и водите, а именно - Северен/Дунавски и съответно Столичен.</p> <p>1.2. Във връзка с текста на стр.84, т.4.2.3: „Общините Козлодуй и Елин Пелин не са включени нито в т. 2 (списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух за опазване на природните екосистеми/растителността, различни от агломерациите по т. 1), нито в т.3 (зони, в рамките на РОУКАВ по т. 1, с превишаване на установените ГОП и норми от измервания с автоматични измервателни станции (АИС) за 2020г. и измервания с мобилна автоматична станция (МАС) за периода 2016-2020г.) по тази заповед“, обръщаме внимание, че в общините Козлодуй и Елин Пелин не е установено превишение на нормите за качество на атмосферния въздух;</p> <p>1.3. На стр.84 в изречението: „Поради това за тях не е необходимо изготвянето на общински програми за намаляване нивата на замърсителите с оглед съгласно Наредба № 7/1999 г., за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, което е свидетелство за ниската степен на замърсеност на въздуха за районите на оценяваните площадки на съоръжения за РАО следва да се добави и Наредба № 12 от 15.07.2010г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух;</p> <p>1.4. Във връзка с текста на т.7.2. Атмосферен въздух, стр.195-196, отбелязваме, че на заседание на Министерския съвет на 13.07.2023г. е приет Националният доклад за състоянието и опазването на околната среда през 2021г., публикуван на интернет адрес: https://eea.government.bg/bg/soer/2023. В тази връзка предлагаме текстовете в точката да</p>	Да	1. Направени са всички корекции по отношение на „Качеството на атмосферния въздух“

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>се коригират спрямо горепосочения доклад.</p> <p>В допълнение обръщаме внимание, че съгласно чл. 3, ал.2, т. 1 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, неговите изисквания не се отнасят за „процеси и дейности, използващи радиоактивни материали“.</p> <p>2. По отношение на „Води“:</p> <p>Предвидените дейности в проекта на актуализирана Стратегия не засягат СОЗ около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни, и хигиенни нужди. Съгласно доклада, реализацията на проекта на актуализираната Стратегия няма да окаже въздействие, различно от вече оцененото в направените оценки за отделните съоръжения, включени в нея. Това въздействие не се очаква да бъде значително върху горепосочените зони за защита на водите.</p> <p>Въздействието не може да бъде оценено към момента поради липса на достатъчна информация и конкретни планове за следните задачи и мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дейности по Приложение 6 Планиране и прилагане на концепция за сондажно погребване, Опаковане (към III. Погребване на високоактивни отпадъци (ВАО), средно активни РАО и ОЗРИ кат. 26 и 3) • Извършване на дейности по извеждане от експлоатация (към VI. Извеждане от експлоатация на блокове 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“ и ХОГ). <p>3. По отношение компонент биологично разнообразие и защитени територии;</p> <p>По отношение на представената информация за „Биологичното разнообразие“ обръщаме внимание, че неправилно е написан текста „Стратегия за биологичното разнообразие на Република България (2022)“ и следва навсякъде в проекта на актуализираната Стратегия да се коригира и да бъде заменен с текста, както следва: „Проект на Стратегия за биологично разнообразие в Република България (в процес на приемане)“.</p> <p>В ДЕО т.4.7.7. Защитени територии и защитени зони, първият абзац да се коригира по следния начин: В изпълнение на Закона за биологичното разнообразие, в България е изградена Национална екологична мрежа (НЕМ), която включва защитени зони (ЗЗ) от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“ и защитени територии (ЗТ), обявени по реда на Закона за защитените територии. В НЕМ приоритетно се включват КОРИНЕ места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологични важни места. Всички тези територии целят опазването на природата и устойчивото им развитие.</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>2. Реализацията на проекта на актуализираната Стратегия няма да окаже въздействие, различно от вече оцененото в направените оценки за отделните съоръжения, включени в нея</p> <p>3. Направени са всички корекции по отношение на компонент биологично разнообразие и ЗТ</p> <p>В т.4.7.7 е коригиран първият абзац</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>В същата точка на стр.146, втори абзац, пред „НАТУРА 2000“ да се коригира от „В Национална екологична мрежа (НЕМ)“ на „В мрежата“, тъй като както е посочено по-горе, НЕМ включва защитените зони и защитените територии.</p> <p>На стр.147, втори абзац от изречението „Освен гореизброените 33, в наблюдаваната зона в радиус от 30 km от АЕЦ „Козлодуй“ попадат и следните защитени местности и защитени територии“ да отпадне защитени местности, които всъщност са категория защитени територии. В същото изречение „ЗТ Козлодуй“ да се промени на „ЗМ Козлодуй“.</p> <p>В т.6.2. Ландшафти и територии с национален защитен статут, на стр. 193 в изречението „В 30 km Наблюдавана зона (НЗ) около АЕЦ „Козлодуй“ са разположени следните защитени местности и защитени територии“ да отпадне защитени местности, които всъщност са категория защитени територии.</p> <p>На стр.194, в информацията за ЗМ „Врана“ е допусната техническа грешка, като от текста следва да отпадне „1027-2001 г“.</p> <p>4. По отношение на част защитени зони от мрежата „Натура 2000“:</p> <p>Извършена е преценка, че проектът на актуализирана Стратегия за управление на отработено ядрено гориво (ОЯГ) и радиоактивни отпадъци (РАО) в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони. В тази връзка не е разработен доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ), като приложение към доклада за ЕО.</p> <p>Обръщаме внимание, че изложена информация в т.4.7.7 и стр.60 от ДЕО не е актуална към момента на внасяне на ДЕО, както по отношение на броя на защитените зони по Директива 92/43/ЕИО за опазване на местообитанията и на дивата флора и фауна, така и за броя на природните местообитания и видове, предмет на опазване в някои от посочените защитени зони на същото място. Тази информация следва да се коригира в съответствие най-актуалната информация, достъпна на www.moew.government.bg/bg/priroda/natura-2000/natura-2000-v-bulgariya/obsta-informaciya-za-ekologichnata-mreja-natura-2000/.pecn. https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App</p> <p>5. По отношение на определените органи за контрол по отношение на мерки 2,3, 4 и 6</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>В т.4.7.7 стр.146, е коригиран вторият абзац</p> <p>На стр.147, е коригиран втори абзац</p> <p>В т.6.2 е направена корекция</p> <p>На стр.194 е направена корекция</p> <p>4. Направени са корекции по отношение на информацията в т.4.7.7 и стр.60 от ДЕО</p> <p>5. Направени са корекции по</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>от доклада за ЕО, считаме че:</p> <ul style="list-style-type: none"> На стр. 302,303 в Доклада за ЕО (съответно на стр. 173,174 в Нетехническото резюме) в таблица Наблюдение по време на прилагането на проекта на актуализирана Стратегия, от определените органи за контрол по отношение на мерки 2,3,4 и 6 за контрол и мониторинг на радиационния гама-фон, следва да отпаднат РИОСВ. <p>Мотиви: РИОСВ нямат преки контролни функции в областта на използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения. Националната система за радиологичен мониторинг на околната среда на ИАОС има за цел откриване на отклонения от допустимите стойности на радиационните параметри в основните компоненти на околната среда - атмосферен въздух, води и почви и се осъществява чрез автоматизирана система за on line наблюдение и лабораторно-аналитична дейност за offline наблюдение. Непрекъснатите и периодични наблюдения на радиационните параметри на основните компоненти на околната среда осигуряват актуална информация за държавните (в т.ч. и на РИОСВ) и местни органи на управление и обществеността. РИОСВ използват тази информация при подготовката на годишните регионални доклади за състоянието на околната среда с цел прозрачност и осигуряване на информация на обществото.</p> <p>В съответствие със Закона за безопасно използване на ядрената енергия, контрол по спазване на изискванията и нормите за безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво и на условията на издадените лицензни и разрешения, включително на съоръженията с повишена опасност, които имат значение за ядрената безопасност при въвеждане в експлоатация, експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрена централа, се осъществява от председателя на Агенцията за ядрено регулиране. В Глава пета на същия закон е описан реда за осъществяване на контрол при използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и по управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво, а в Глава единадесета са описани административно наказателните разпоредби, които прилагат инспекторите на Агенцията по ядрено регулиране при констатирани нарушения/ несъответствия. В тази връзка предлагаме като отговорен орган за контрол/мониторинг по мерките за радиационен контрол (мерки 2, 3, 4 и 6), вместо РИОСВ, да бъде посочена Агенцията за ядрено регулиране (АЯР).</p> <p>В допълнение обръщаме внимание, че сред органите по контрол за цитираните мерки,</p>		отношение на мерки 2,3, 4 и 6 от доклада за ЕО

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>коректно е посочен Националният център по радиобиология и радиационна защита. Съгласно Правилника за устройството и дейността му, същият осъществява държавен здравен контрол по спазване на изискванията за защита на здравето на лицата от въздействието на йонизиращите лъчения и оценка на облъчването и радиационния риск за населението. Центърът извършва също радиационен мониторинг на води, почви, дънни утайки, атмосферен въздух в райони на действащи обекти с източници на йонизиращи лъчения.</p> <p>6. Министерство на здравеопазването съгласно писмо изх. № 04-24-69/17.10.2023 г./ вх. № ЕО-6/17.10.2023 г. на МОСВ, адресирано и до възложителя, счита за необходимо да бъдат направени следните допълнения:</p> <p>6.1. Доклада в раздел 2. „Съдържание на проект на актуализирана стратегия, обхват и времева рамка“, т. 2.1.4. „Съоръжения, предвидени в проекта на актуализирана Стратегия“ да се допълни с дейностите, заложи в Приложение 6 „План за действие съгласно Стратегията“, а именно - безопасно управление на РАО от предишни дейности (т. II от Плана - стр. 87).</p> <p>6.2. В раздел 4 „Текущо състояние на околната среда“ са представени радиационните аспекти за различни матрици от жизнената и околната среда. Използвани са само данни на НСМОС, РИОСВ - Монтана и РИОСВ - Враца. За ПХ „РАО“ Нови хан не е посочен източника на данни. Съгласно заповед на Министъра на здравеопазването, Националният център по радиобиология и радиационна защита (НЦРРЗ) разполага с данни за различни матрици, които са публикувани в националните доклади. Направените от НЦРРЗ изводи са съпоставими с тези в документа. Препоръчваме да се посочат източниците на данни за оценките за ПХ „РАО“ Нови хан.</p> <p>6.3. При разглеждане на радиационните аспекти за различни матрици в раздел 4 „Текущо състояние на околната среда“ се установява един и същи текст, който не е пряко свързан със съответната матрица.</p> <p>II. Предложение за мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на проекта на актуализирана Стратегия и за управление на ОЯГ и РАО в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом:</p> <p>На основание чл. 20, ал. 8 от Наредбата за ЕО, предлагаме следните мерки за наблюдение и контрол при прилагането на програмата по отношение на околната среда и човешкото</p>	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>6.1. За дейностите, заложи в Приложение 6 „План за действие съгласно Стратегията“, а именно - безопасно управление на РАО от предишни дейности (т. II от Плана - стр. 87) не са предвидени нови съоръжения, различни от досегашните.</p> <p>6.2. Направени са допълнения по отношение на изискванията на МЗ</p> <p>6.3. Разгледани са отново радиационните аспекти за различните матрици, които са включени, тъй като няма конкретни изследвания по всички матрици.</p>

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите																									
		<p>здраве:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Компонент</th><th>Мерки</th><th>Индикатори за мониторинг</th><th>Единица</th><th>Период/отговорен орган за изпълнение и орган по контрол</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5">АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“</td></tr> <tr> <td>Нерадиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора</td><td>Контрол на замърсителите в околната среда</td><td>Пределни норми за качество на въздуха, водите, почвите</td><td>Брой Извършени анализи</td><td>Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - РИОСВ, ИАОС, Община.</td></tr> <tr> <td>Радиационен мониторинг – на радиационния гама-фон</td><td>Контрол на радиационния гама-фон в засегнатите райони</td><td>Естествени нива на радиационен гама-фон, типични за района</td><td>Брой извършени анализи</td><td>Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - АЯР, ИАОС, НЦПРЗ, Община.</td></tr> <tr> <td>Радиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора</td><td>контрол на атмосферния въздух, води, почви флора и фауна</td><td>Норми за качество на въздуха, водите, почвите, растенията</td><td>Брой Извършени анализи</td><td>Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - НЦООЗА, НЦПРЗ, АЯР, ИАОС, Община.</td></tr> </tbody> </table> <p>НХРАО, площадка Радиана</p>	Компонент	Мерки	Индикатори за мониторинг	Единица	Период/отговорен орган за изпълнение и орган по контрол	АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“					Нерадиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора	Контрол на замърсителите в околната среда	Пределни норми за качество на въздуха, водите, почвите	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - РИОСВ, ИАОС, Община.	Радиационен мониторинг – на радиационния гама-фон	Контрол на радиационния гама-фон в засегнатите райони	Естествени нива на радиационен гама-фон, типични за района	Брой извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - АЯР, ИАОС, НЦПРЗ, Община.	Радиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора	контрол на атмосферния въздух, води, почви флора и фауна	Норми за качество на въздуха, водите, почвите, растенията	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - НЦООЗА, НЦПРЗ, АЯР, ИАОС, Община.	Да	<p>П. Предвид регулярният мониторинг на ИАОС и МОСВ, да се предвиди извършване на нерадиационен мониторинг само на водите, в случай на одобрение от МК на ВЕЕС към министъра на околната среда и водите.</p>
Компонент	Мерки	Индикатори за мониторинг	Единица	Период/отговорен орган за изпълнение и орган по контрол																									
АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“																													
Нерадиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора	Контрол на замърсителите в околната среда	Пределни норми за качество на въздуха, водите, почвите	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - РИОСВ, ИАОС, Община.																									
Радиационен мониторинг – на радиационния гама-фон	Контрол на радиационния гама-фон в засегнатите райони	Естествени нива на радиационен гама-фон, типични за района	Брой извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - АЯР, ИАОС, НЦПРЗ, Община.																									
Радиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора	контрол на атмосферния въздух, води, почви флора и фауна	Норми за качество на въздуха, водите, почвите, растенията	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според разработените и утвърдени планове за мониторинг на АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“. Отговорен за изпълнение - АЕЦ „Козлодуй” и СП „ПХРАО - Нови хан“ Органи по контрол - НЦООЗА, НЦПРЗ, АЯР, ИАОС, Община.																									

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.					Приети/ Неприет и	Начин на отразяване на коментарите
		Предексплоатационен мониторинг на радиационния гама-фон на площадка Радиана	Мониторинг на радиационния гама-фон	Еквивалентна мощност на дозата от гама-лъчение	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според програма за изпълнение на дейностите, заложи в Доклада за ОВОС на НХРАО. Отговорен за изпълнение - ДП РАО. Органи по контрол - НЦООЗА, НЦРРЗ, АЯР, ИАОС, Община.		
		Експлоатационен нерадиационен мониторинг на площадка Радиана - на околната среда	Контрол на замърсителите в околната среда	Пределни норми за качество на въздуха, водите, почвите	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според програма за изпълнение на дейностите, заложи в Доклада за ОВОС на НХРАО. Отговорен за изпълнение - ДП РАО. Органи по контрол - РИОСВ, ИАОС, Община.		
		Експлоатационен радиационен мониторинг на площадка РАДИАНА	Контрол на радиационния гама-фон	Естествени нива на радиационен гама-фон, типични за района	Брой Извършени анализи	Периодичността трябва да бъде според програма за изпълнение на дейностите, заложи в Доклада за ОВОС на НХРАО. Отговорен за изпълнение ДП РАО. Органи по контрол - НЦООЗА, НЦРРЗ, АЯР, ИАОС, Община		
		Резултатите от наблюдението и контрола на въздействието върху околната среда считаме за целесъобразно да се представят в тригодишни доклади по наблюдение и контрол на въздействието на Стратегия и за управление на ОЯГ и РАО в България - Национална програма в съответствие с Директива 2011/70/Евратом върху околната среда, които на основание чл. 30, ал. 1 от Наредбата за ЕО да се представят в МОСВ.						
		III. Извършване на ЕО в трансграничен контекст: В изпълнение на задълженията на Република България като държава на произход, съгласно Протокола за Стратегическа екологична оценка (СЕО) към Конвенцията по оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст (Конвенцията от Еспоо) и чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за екологична оценка на планове и програми, министърът на околната среда и водите е уведомил за процедура по (стратегическа) екологична оценка на Актуализирана стратегия за управление на ОЯГ и РАО в България и е предоставил постъпилата документация на следните страни:						

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Република Австрия, Гърция, Румъния, Република Северна Македония и Република Сърбия.</p> <p>От Министерство за защита на околната среда на Република Сърбия са заявили желание за участие в трансграничната процедура съгласно чл. 10 от Протокола за СЕО към Конвенцията от Еспоо. Също така е изискано да се представи превод на сръбски на Приложение № 2. Към момента на изготвяне на настоящото писмо, писмото от сръбска страна все още не е получено. В тази връзка Ви прилагаме извадка от мейл, получен от сръбската контактна точка по Протокола за Стратегическа екологична оценка към Конвенцията за трансграничен ОВОС.</p> <p>От Федералното министерство на Република Австрия е получен отговор, с който благодарят за нотифицирането и съобщават, че няма да участват в процедурата.</p> <p>От Министерство на външните работи на Република Гърция е получено писмо със заявено желание да участват в процедурата по реда на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда. Отправено е и искане за превод на документацията на гръцки език.</p> <p>От страна на Румъния е заявено участие в процедурата, като са представени бележки и препоръки, които да бъдат отразени.</p> <p>От страна Република Северна Македония към момента на изготвяне на настоящото писмо не е получен отговор,</p> <p>IV. Указания за последващите действия, които следва да се предприемат по процедурата по ЕО:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 8 от Наредбата за ЕО, в срок до 14 дни от получаване на настоящото писмо следва да съгласувате предложените в т. II мерки по наблюдение и контрол при прилагането на програмата. В случай, че в поставения срок не предоставите Ваше становище, се счита, че мерките са съгласувани. 2. Следва да отразите бележките по т. 1 от настоящото становище и всички получени становища в резултат на консултациите по чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО, в т.ч. в справката за резултатите от извършените консултации. 3. На основание чл. 21 от Наредбата за ЕО трябва да посочите дали има необходимост или не от провеждане на обществено обсъждане на доклада за ЕО. 4. Становища от трансграничните консултации, следва да бъдат съобразени в 		

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		документацията по ЕО. 5. След отразяване на бележките следва да внесете в МОСВ окомплектовано искане за издаване на становище по ЕО по смисъла на чл. 23, ал. 1 от Наредбата за ЕО. Приложение: съгласно текста ЮЛИЯН ПОПОВ, Министър на околната среда и водите		
25.1	Република Сърбия	От Министерство за защита на околната среда на Република Сърбия са заявили желание за участие в трансграничната процедура съгласно чл. 10 от Протокола за СЕО към Конвенцията от Еспоо. Също така е изискано да се представи превод на сръбски на Приложение № 2. Към момента на изготвяне на настоящото писмо, писмото от сръбска страна все още не е получено		
25.2	Република Австрия	От Федералното министерство на Република Австрия е получен отговор, с който благодарят за нотифицирането и съобщават, че няма да участват в процедурата		
25.3	Република Гърция	От Министерство на външните работи на Република Гърция е получено писмо със заявено желание да участват в процедурата по реда на чл. 7 от Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда. Отправено е и искане за превод на документацията на гръцки език.		
25.4	Република Северна Македония	От страна Република Северна Македония към момента на изготвяне на настоящото писмо не е получен отговор,		
25.5	Румъния	От страна на Румъния е заявено участие в процедурата, като са представени бележки и препоръки, които да бъдат отразени		
		След внимателно разглеждане на предоставената информация относно актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България и проведените консултации с компетентните органи у нас, бяха формулирани редица коментари и предложения, както следва:		
		1. According to the draft strategy, the new disposal facility under construction "National Disposal Facility for low and medium level RAW" is dedicated to LILW. What plans does Bulgaria have for managing the Category 1c- very low level wastes? 1. Какви планове има България за управлението на Категория 1с – много нискоактивни отпадъци?	Да	Отразено в проекта на Стратегия със следния текст: Управлението на много нискоактивни РАО с нива на специфична активност, превишаващи минимално нивата за

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				<p>освобождаване от регулаторен контрол включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Мерки за ограничаване/предотвратяване на тяхното генериране. •Временно съхранение на вече генерирани РАО в специализирани хранилища, с цел тяхното последващо освобождаване от регулиране. •Разработване на нива за условно освобождаване от регулиране, които да се използват за случаите на рециклиране, повторно използване или депониране. •Кондиционираните РАО се съхраняват в продължение на 25 години на специализирана площадка на територията на АЕЦ „Козлодуй“ след което се подлагат на измервания за освобождаване от регулиране.
		<p>2. Are radioactive waste containing long-lived radionuclides (both beta and alpha) that exceed the limits for Category 2a and cannot be accepted for near surface disposal generated during the current decommissioning activities? In the draft strategy there are no indications on the volumes and storage facilities for such waste.</p> <p>2. Радиоактивни отпадъци, съдържащи дългоживеещи радионуклиди (както бета, така и алфа), които надвишават ограниченията за категория 2а и не могат да бъдат приети за погребване близо до повърхността, генерирани ли са по време на текущите дейности по извеждане от експлоатация? В проекта на Стратегията липсва информация за обемите и съоръженията за съхранение на такива отпадъци.</p>	Да	<p>Към настоящия момент от дейностите по извеждане от експлоатация не са генерирани РАО, които да не попадат в подкатегория 2а (т.е. да надвишават ограниченията за дългоживущите радионуклиди – бета, алфа). От данните на проведеното радиологично обследване на четирите блока</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				ВВЕР-440, които са в режим на извеждане от експлоатация, проведено по международен проект 11с, няма информация за очаквани РАО, които да не попадат в подкатегория 2а. Увереност за този извод ни дава и развитието на проекта по ИЕ в Словакия (Яславске Бохунице), където се извеждат два блока ВВЕР-440 и дейностите по демонтаж на реакторните установки са в доста по-напреднала фаза и такива РАО не са генерирани. В този смисъл в Стратегията не може да се даде информация за обемите на такива отпадъци.
		<p>3. The Draft of the updated Strategy for the management of spent nuclear fuel and radioactive waste in Bulgaria has taken into account the occurrence of unfavorable geopolitical changes in the beginning of 2022, following the war initiated by the Russian Federation against Ukraine and the emerging risks associated with the management of SNF and high level radioactive waste (HLW), considering three scenarios; realistic scenario, optimistic scenario and pessimistic scenario.</p> <p>Could you please clarify which of the three presented scenarios for long term management of SNF and RAW represents the reference scenario that was the basis for the development of the Strategy for the management of spent nuclear fuel and radioactive waste in Bulgaria?</p> <p>Furthermore, the realistic scenario provides for action in 2023 „sending two shipments, as per contract, of 118 fuel assemblies with SNF from WWER-1000 (around 45.3 t HM), with signed contracts and approved by the ESA (if possible, the two transports will be merged into one).” Is it possible to detail the degree of fulfillment of this activity considering that we are almost at the end of 2023?</p>	Да	Отчетено в проекта на Стратегия и в Плана за действие (Приложение 6).

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>In relation to the long-term strategic plan covering the expected lifetime of the Nuclear National Programme and intermediate plans for the periods between significant milestones, could you specify more clearly, what is the perspective envisaged for the Updated Strategy for the Management of Spent Nuclear Fuel and Radioactive Waste?</p> <p>In die “Pessimistic scenario”, assuming the impossibility to send the WWER-440 SNF and WWER-1000 SNF for reprocessing in RF, you consider sending the SNF for reprocessing in France and the construction of a buffer capacity for dry storage of WWER-1000 SNF as the only alternative. What is die alternative if the reprocessing of WWER SNF in France will prove technically impossible or too expensive? is the SNF direct disposal in DGR taken into consideration?</p> <p>3. Проектът на актуализираната Стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци в България е отчел настъпването на неблагоприятни геополитически промени в началото на 2022 г., след войната, започната от Руската федерация срещу Украйна и възникващите рискове, свързани с управлението на ОЯГ и високоактивни радиоактивни отпадъци (BAO), като се вземат предвид три сценария; реалистичен сценарий, оптимистичен сценарий и песимистичен сценарий. Бихте ли разяснили кой от трите представени сценария за дългосрочно управление на ОЯГ и РАО представлява референтния сценарий, който е в основата на разработването на Стратегията за управление на отработеното ядрено гориво и радиоактивните отпадъци в България?</p> <p>Освен това реалистичният сценарий предвижда действие през 2023 г. „изпращане на две пратки, съгласно договор, от 118 горивни касети с ОЯГ от ВВЕР-1000 (около 45,3 t ТМ), с подписани договори и одобрени от ESA (ако е възможно, двата транспорта ще бъдат обединени в едно).“ Може ли да се конкретизира степента на изпълнение на тази дейност, като се има предвид, че сме почти в края на 2023 г.?</p> <p>Във връзка с дългосрочния стратегически план, обхващащ очаквания живот на Националната ядрена програма и междинните планове за периодите между значимите етапи, бихте ли уточнили по-ясно каква е перспективата, предвидена за Актуализираната стратегия за управление на отработеното ядрено гориво и Радиоактивен отпадък?</p> <p>В „Песимистичния сценарий“, приемайки невъзможността да изпратите ОЯГ от ВВЕР-</p>		

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		440 и ОЯГ от ВВЕР-1000 за преработка в РФ, обмисляте изпращането на ОЯГ за преработка във Франция и изграждането на буферен капацитет за сухо съхранение на ВВЕР-1000 ОЯГ като единствена алтернатива. Каква е алтернативата, ако преработването на ОЯГ от ВВЕР във Франция се окаже технически невъзможно или твърде скъпо? взема ли се предвид директното погребване на ОЯГ в ДГХ?		
		<p>4. If proposed activities/projects are delayed, please detail the impact these delays on SNF and RAW management. For example, do current storage facilities have sufficient capacities to receive all of these?</p> <p>4. Ако предложените дейности/проекти се забавят, моля, опишете подробно въздействието на тези забавяния върху управлението на ОЯГ и РАО. Например, сегашните съоръжения за съхранение имат ли достатъчен капацитет, за да приемат всичко това?</p>	Да	<p>В случай на забавяне на предложените дейности/проекти в Стратегията се предвижда лицензиране на разширението на съществуващото ХССОЯГ с капацитет от 38 контейнера за сухо съхранение на 722 касети ОЯГ от ВВЕР-1000.</p> <p>Така се осигурява допълнителен, буферен капацитет за работа на блокове 5 и 6 за период от 8 години след 2032 г.</p> <p>Хранилищата за течни и твърди РАО, предвидени в проекта на блокове 5 и 6 са със значителни обеми. По тази причина, по отношение на РАО, генерирани от блокове 5 и 6 на АЕЦ „Козлодуй“ може да се твърди, че в наличните хранилища има достатъчно свободни обеми, които могат да поемат генерираните отпадъци, ако има забавяне в изпълнението на предвидените в Стратегията дейности/проекти. Информация за обемите на хранилищата и прогнозните количества за</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>4.1. Please detail the proposed measures to prevent, reduce and compensate as completely as possible any adverse effect on the environment of the implementation of the Updated Strategy for the Management of Spent Nuclear Fuel and Radioactive Waste on one hand and also of its non-implementation on the other hand.</p> <p>4.1. Моля, опишете подробно предложените мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на всяко неблагоприятно въздействие върху околната среда от изпълнението на Актуализираната стратегия за управление на отработено ядрено гориво и радиоактивни отпадъци, от една страна, и също така от нейното неприлагане от друга страна.</p>	Да	<p>генерирани отпадъци до 2051 г. е представена в Приложение 4 към Стратегията.</p> <p>4.1. Предложените в Приложение 6 мерки от плана за действие (Action Plan according to the Strategy), насочени към безопасното управление на РАО от АЕЦ „Козлодуй“, имат за цел минимизиране на генерираните количества и подобряване на технологиите за тяхното управление. В този смисъл, тяхното изпълнение ще има благоприятен ефект върху околната среда. Тяхното забавяне във времето ще доведе основно до увеличаване на разходите, свързани с преработването на РАО.</p> <p>Що се отнася до РАО, капацитетът на съществуващите съоръжения е съобразен с извеждането от експлоатация на блокове 1-4, с работата на блокове 5 и 6, с извеждането от експлоатация на блокове 5 и 6, а също така и новите ядрени мощности. Точно по тази причина изграждането на националното хранилище за приповърхностно погребване на ниско и средноактивни РАО е на</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>4.2. Could you explain about main challenges in preventing unplanned releases and protection of the environment? Who performs environmental monitoring of radionuclides around facilities for nuclear and radioactive waste management - these facilities or some independent legal entities?</p> <p>4.2. Бихте ли обяснили основните предизвикателства при предотвратяването на непланирани изпускания и опазването на околната среда? Кой извършва екологичен мониторинг на радионуклидите около съоръженията за управление на ядрени и радиоактивни отпадъци - тези съоръжения или независими юридически лица?</p>	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>три фази. Предвидени мерки в ДЕО В т. 10 на ДЕО са описани мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на проекта на актуализирана Стратегия върху околната среда В т. 5 на ДЕО е разгледано евентуалното развитие на околната среда без прилагането на проекта на актуализирана Стратегия, като няма законово изискване за предлагане на мерки в този случай.</p> <p>4.2. Изхвърлянето на отпадъчни води и емисии в атмосферния въздух от АЕЦ „Козлодуй“ се извършва организирано и контролирано. Резултатите се докладват в АЯР, МОСВ и НЦРРЗ/МЗ. Предвидените в проекта щатни системи за технологичен радиационен контрол и неразпространение на радиоактивно замърсяване, модернизиран и наградени през времето на експлоатация, предотвратяват непланирани изхвърляния в околната среда. Извършването на радиационен</p>

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>4.3. What can you tell us about the contaminated soils, if any? Are they stored in situ? Is there a treatment plan for them? If they are expected to be disposed of near surface disposal site in the future, what conditioning technology is planned to be used?</p> <p>4.3. Какво можете да ни кажете за замърсените почви, ако има такива? Съхраняват ли се на място? Има ли план за третирането им? Ако се очаква те да бъдат обезвреждани в близко до повърхността място за обезвреждане в бъдеще, каква технология за кондициониране се планира да се използва?</p>	Да	<p>мониторинг на площадката и околната среда е условие от лицензиите за експлоатация на ядрените съоръжения, намиращи се на площадката. Радиационният мониторинг на площадката и околната среда се изпълнява от персонал на централата по програми, които са съгласувани с Агенцията за ядрено регулиране, МОСВ и НЦРРЗ/ МЗ. В допълнение, АЯР периодично отбира проби за независим контрол, които се измерват от лаборатория на БАН. МОСВ и НЦРРЗ също провеждат независим мониторинг на околната среда.</p> <p>4.3. Почви с радиоактивност над определени нива се предават за временно съхранение в лицензираното хранилище за замърсени земни маси, което се намира на площадката на АЕЦ “Козлодуй” и се управлява от ДП РАО. Ако почвите попадат в категория отпадъци 1с (много нискоактивни отпадъци с нива на специфична активност, превишаващи минимално нивата за освобождаване от регулаторен контрол), те се съхраняват в</p>

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>4.4. From the analyzed documents, it is not clear under what conditions there is the possibility of declaring SNF to be RAW In compliance with SUNEА therefore please detail these conditions and the possible impact on the environment.</p> <p>4.4. От анализираниите документи не става ясно при какви условия съществува възможност ОЯГ да бъде обявено за РАО в съответствие със Закона за безопасно използване на ядрената енергия, моля, опишете подробно тези условия и възможното въздействие върху околната среда.</p>	Да	<p>специализирано хранилище (ББ-1), предназначено за тази категория отпадъци.</p> <p>Мониторинг на почвите около ядрените съоръжения се осъществява непрекъснато по определени методологии. В края на процеса на ИЕ на блокове 1-4 е предвидено обследване на почвите по специално разработена за целта методология, ако се установят замърсявания, които изискват тези почви да се третират като РАО, то те се събират, подлагат се на радиологично охарактеризиране и се поставят в хранилището за замърсени земни маси на ДП РАО, като в последствие се управляват като РАО според категорията и със съществуващите технологии на ДП РАО.</p> <p>4.4 В Глава четвърта 1 „Управление на РАО и ОЯГ“, Раздел I, член 75, алинея 2 на ЗБИЯЕ са определени следните условия за обявяване на отработено ядрено гориво за радиоактивен отпадък: Чл.75 (2) „Министерски съвет може да обяви отработено гориво за радиоактивен отпадък с решение, ако:</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		4.5. Regarding the policy of transparency and open dialogue, the Draft of Updated Strategy for the Management of Spent Nuclear Fuel and Radioactive Waste notes „SE RAW annually prepares and implements communication programmes with a schedule of the activities	Да	<p>1.са налице условия за безопасно съхранение и погребване на отработено гориво в съответно хранилище;</p> <p>2.експлоатацията на ядреното съоръжение е заплатил еднократна вноска във фонд „Радиоактивни отпадъци“ в размер, определен в наредбата по чл. 94, ал. 1“</p> <p>По чл. 94, ал.1 на ЗБИЯЕ е обнародвана „НАРЕДБА за реда за установяване, събиране, разходване и контрол на средствата и за размера на дължимите вноски във фонд "Радиоактивни отпадъци", която определя редът за установяване, събиране, разходване и контрол на средствата във фонд "Радиоактивни отпадъци".</p> <p>Ако ОЯГ бъде обявено за РАО, то неговото управление като високоактивен отпадък ще бъде оценено за въздействието му върху околната среда съгласно изискванията на националното законодателство.</p> <p>4.5 ДП РАО разполага с информационен център в центъра на град Козлодуй, където всеки гражданин може да се запознае с</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>in compliance with the current projects of the SE RAW. For each of its major projects, the SE RAW identifies the stakeholders in the public and implements a Plan to involve them in the discussion process of the potential negative or beneficial impacts on the environment and the social media”.</p> <p>How much public acceptance has engaging SE RAW in communication with local communities raised? Do you have any good attempts in the management of SNF, storage SNF and communication with the local public and the Romanian communities in close proximity to the nuclear facilities in Bulgaria?</p> <p>4.5. По отношение на политиката на прозрачност и открит диалог в Проекта на Актуализирана стратегия за управление на отработеното ядрено гориво и радиоактивните отпадъци се отбелязва „ДП РАО ежегодно изготвя и изпълнява комуникационни програми с график на дейностите в съответствие с текущите проекти на ДП РАО. За всеки от своите големи проекти ДП РАО идентифицира заинтересованите страни сред обществеността и изпълнява план за включването им в процеса на обсъждане на потенциалните отрицателни или полезни въздействия върху околната среда и социалните медии”.</p> <p>Колко обществено приемане е постигнало ангажирането на ДП РАО с комуникация с местните общности? Имате ли добри опити в управлението на ОЯГ, съхранението на ОЯГ и комуникацията с местната общественост и румънските общности в непосредствена близост до ядрените съоръжения в България?</p>		<p>дейността на ДП РАО. Всяка година ДП РАО организира различни инициативи, в които се включват граждани от цялата страна. Що се отнася до проектите, на обществено обсъждане се подлагат тези проекти, за които от МОСВ се направи преценка, че е необходимо провеждането на процедура по ОВОС. Към настоящия момент ДП РАО е провело обществени обсъждания по процедурите за ОВОС на националното хранилище за погребване на ниско и средно активни РАО, както и на проекта за ИЕ на блокове ВВЕР 440, също така ДП РАО взе участие в процедурата по ОВОС на инсталацията за плазмено изгаряне на РАО. В Р. България, ДП РАО не е оператор по управление на ОЯГ.</p> <p>Успешното приключване на всички процедури по ОВОС може да се счита за постигнати резултати. Работата на информационния център в Козлодуй също е много добър резултат в комуникацията с обществеността.</p>
		<p>4.6. Can you let us know if you achieved tangible results?</p>	Да	<p>4.6 Успешното приключване на всички процедури по ОВОС в това</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		4.6. Можете ли да ни уведомите дали сте постигнали осезаеми резултати?		число в трансграничен контекст, може да се счита за постигнати резултати. Работата на информационния център в Козлодуй също е много добър резултат в комуникацията с обществеността.
		5. Are there any provisions to ensure that harmonized approach and appropriate coordination across national borders will be in place during emergencies? 5. Има ли някакви предвиждания, които да гарантират, че ще бъдат налични хармонизиран подход и подходяща координация през националните граници по време на извънредни ситуации?	Не	5. Въпросът не попада в обхвата на проекта на Стратегия и ДЕО. Въпросите за координация при авария се решават в рамките на Конвенцията за оперативно уведомяване при ядрена авария, Конвенцията за помощ в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка и двустранно Споразумения между правителството на Р България и правителството на Румъния за оперативно уведомяване при ядрена авария и обмен на информация за ядрени съоръжения.
		6. Section 5.1 last paragraph writes that “When a decision is taken to construct new nuclear facilities under Art. 45 of the SUNEА, the Strategy must be updated to take into account the expected quantities of SNF that will be generated from them.” Please provide the provisions of the Bulgarian regulation that allow the mechanism that “the amounts raised in the funds will bear interest at a fixed and agreed interest rate between the Minister of Finance and the Minister of Energy.” Also, please inform us what structures have responsibilities in applying this requirement and how the level of the interest rate is established.	Да	6. Когато бъде взето окончателно решение за изграждане на нови мощности, стратегията ще бъде актуализирана за да отчете бъдещите потоци ОЯГ и РАО от новите мощности. В чл. 6 от Наредбите за реда за установяване, събиране, разходване и контрол на средствата

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		6. Последният параграф на раздел 5.1 гласи, че „Когато се вземе решение за изграждане на нови ядрени съоръжения съгласно Чл. 45 от ЗБИЯЕ, Стратегията трябва да бъде актуализирана, за да отчете очакваните количества ОЯГ, които ще се генерират от тях.“ Моля, посочете разпоредбите на българското законодателство, които позволяват механизма „набраните суми във фондовете да се олихвяват с фиксиран и договорен лихвен процент между министъра на финансите и министъра на енергетиката“. Също така, моля, информирайте ни какви структури имат отговорности при прилагането на това изискване и как се определя какъв да бъде лихвеният процент.		и за размера на дължимите вноски във фонд "Радиоактивни отпадъци" и във фонд „Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения“ законово е регламентирана възможността набраните средства във фондове РАО и ИЕЯС да се олихвяват с лихва начислена по депозитите в Българската народна банка. Министърът на финансите съгласува с министъра на енергетиката конкретните лихвени параметри. Средствата по начислената лихва се превеждат по сметките на фондове РАО и ИЕЯС за сметка на приходите от лихви на централния бюджет от депозити в Българската народна банка.
		7. Referring to Section 5, who is the owner of the SNF resulting from the decommissioning of the 4 reactors in decommissioning? The technology for storing and processing HLW resulted from reprocessing SNF are not established, yet. Is any R&D needed to set up the technologies needed here? Who is formally responsible to ensure these R&D works and decide the technical solutions, environmentally friendly, that should be implemented? 7. Позовавайки се на Раздел 5, кой е собственикът на ОЯГ, получено в резултат на извеждането от експлоатация на 4-те реактора в процес на извеждане от експлоатация? Технологиите за съхранение и преработка на ВАО, получени от преработката на ОЯГ, все още не е определена. Необходима ли е някаква научноизследователска и развойна дейност за създаване на необходимите технологии за това? Кой е официално отговорен	Да	7. Собствеността на ОЯГ, получено от 4-те реактора ВВЕР-440 е на АЕЦ „Козлодуй“. Информацията за технологията за съхранение и управление на ВАО, научноизследователската и развойна дейност, както и отговорностите за технически решения по отношение въздействието върху околната среда са описани в Стратегията.

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		да осигури тези научноизследователски и развойни дейности и да реши кои технически решения, щадящи околната среда, трябва да бъдат приложени?		
		<p>8. In section 5.1.2 the current situation as presented as follows “in general, the long-term dry storage of spent nuclear fuel can lead to significant risks to the Bulgarian Nuclear Programme in the absence of options for transportation and/or processing of the spent nuclear fuel stored like this in the future. This may require its direct disposal, respectively a radical change to the Deep Geological Repository (DGR) Project in order to solve a number of complex technical issues.”</p> <p>Is any previous assessment on the alternative of disposing SNF in DGR and/or comparison, particularly financial-economical comparison, between the route of reprocessing SNF and returning, storing processing and disposing HLW and the route of direct disposal of SNF? In relation with this question, in section 5.1.5 please take into consideration to revise the 4th paragraph/remove the text extracted below, it is understood that direct disposal of SNF is difficult and it has technical issues and we do not think this was the intention (Finland and Sweden already issued construction decisions for DGRs accommodating SNF)</p> <p>“If this option is not implemented, the only option for SNF (Westinghouse) management shall be to extend the time for its interim storage and further direct disposal in the DGR.”</p> <p>8. В раздел 5.1.2 съществуващото положение е представено по следния начин „като цяло, дългосрочното сухо съхранение на отработено ядрено гориво може да доведе до значителни рискове за българската ядрена програма при липса на възможности за транспортиране и/или преработка на отработеното ядрено гориво, съхранявано по този начин в бъдеще. Това може да наложи директното му обезвреждане, съответно радикална промяна на проекта за дълбоко геоложко хранилище (ДГХ), за да се решат редица сложни технически проблеми.”</p> <p>Има ли някаква предишна оценка на алтернативата за погребване на ОЯГ в ДГХ и/или сравнение, по-специално финансово-икономическо сравнение, между варианта на преработка на ОЯГ и връщане, съхранение, преработка и погребване на ВАО и варианта на директно погребване на ОЯГ? Във връзка с този въпрос, в раздел 5.1.5, моля, помислете за преразглеждане на 4-ти параграф или премахване на текста, цитиран по-долу, предвид разбирането, че директното погребване/обезвреждане на ОЯГ е трудно и има технически проблеми и ние не смятаме, че това е била идеята на текста</p>	Да	8. Предложението е отразено в проекта на Стратегия.

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		(Финландия и Швеция вече са издали строителни решения за ДГХ за съхраняване на ОЯГ) „Ако тази опция не бъде приложена, единствената възможност за управление на ОЯГ (Westinghouse) ще бъде удължаване на времето за временното му съхранение и по-нататъшно директно погребване в ДГХ.“		
		9. In Sections 5.2.3.2 the text mentions about a potential underground research laboratory (URL). The URL is also mentioned in Section 7.6 for research but it is not included in the plan in Annex 7. What are the factors that determine the need for a URL? Does Bulgaria plan for a URL in this strategy? 9. В раздели 5.2.3.2 текстът споменава потенциална подземна изследователска лаборатория (URL). Тази URL също е спомената в раздел 7.6 за проучване, но не е включена в плана в приложение 7. Кои са факторите, които определят необходимостта от URL? България планира ли URL в тази стратегия?	Да	9. Предстои приемане на РМС за изграждане на ДГХ. В този контекст решението за евентуално изграждане на подземна лаборатория ще бъде взето на по-късен етап.
		10. In Section 2.1 of the EIA Report and Section 5.1 - last paragraph of the draft updated Strategy, it is translated that the updated strategy will be revised in order to report the expected quantities of SNF. Please present what is the document that represents the approval of a decision in terms of Bulgarian law. Please clarify if the legal requirement mentioned above means that the updated Strategy would have to integrate beyond inventory, as understood from the translation, also technical solutions (for e.g. updated of the capacities of the planned long term facilities for SNF and RWM), cost estimations and associated financial mechanism. Also, please mention if a new SEA procedure is required for that updated strategy. 10. В Раздел 2.1 от Доклада за ОВОС и Раздел 5.1 - последен параграф от проекта за актуализирана Стратегия е преведено, че актуализираната стратегия ще бъде преработена, за да се отчетат очакваните количества ОЯГ. Моля, посочете какъв е документът, който представлява одобрение на решение от гледна точка на българското законодателство. Моля, изяснете дали правното изискване, споменато по-горе, означава, че актуализираната стратегия ще трябва да включва освен инвентаризацията, както се разбира от превода, също и технически решения (например	Да	10. Документът, който представлява одобрение на решение от гледна точка на българското законодателство, е Решение на Министерския съвет на Р България съгласно чл. 45 от ЗБИЯЕ. При следваща актуализация на Стратегия за управление на ОЯГ и РАО, решението за необходимост от нова ЕО е на компетентния орган МОСВ.

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		за актуализиране на капацитета на планираните дългосрочни съоръжения за ОЯГ и РАО), оценки на разходите и свързания финансов механизъм. Също така, моля, посочете дали е необходима нова процедура по ЕО за тази преработена/актуализирана стратегия.		
		<p>11. In Section 9.4 page 271 it is mentioned that: “A local, temporary, reversible negative impact which will not be significant on the environment is expected from: [...] dismantling and reclamation at DC of WSFSF until reaching the final "brownfield" condition “. Please describe what “Brownfield condition” or “brownfield” state means, including the quantitative criteria to be respected/met from the Bulgarian requirements.</p> <p>11. В раздел 9.4 страница 271 е посочено: „Очаква се локално, временно, обратимо отрицателно въздействие, което няма да бъде значително върху околната среда от: [...] демонтаж и рекултивация при ИЕ на ХОГ до достигане до крайно състояние „кафява поляна“.</p> <p>Моля, опишете какво означава състояние „кафява поляна" или „кафява поляна“, включително количествените критерии, които трябва да се спазват/отговарят съгласно българските изисквания.</p>	Да	11. За крайно състояние на площадката се определя т.нар. „кафява поляна” характеризираща се с демонтаж на оборудването и освобождаването на сгради и съоръжения които не са предназначени за по-нататъшно използване, преработка и износ на всички РАО от територията, както и привеждането на площадката в състояние, подходящо за нуждите на ядрената енергетика или други промишлени дейности.
		12. В Приложение 2 към раздел 9.1 Оценка на въздействието на ниво стратегически цели, за стратегически цели 2 и 3 е дадена оценка „дългосрочно положително въздействие в радиационен аспект“. Моля, предоставете по-подробна обосновка как е достигнато до заключение за „положително въздействие“. Както транспортирането на ОЯГ за преработката му, така и връщането на ВАО в даден момент в бъдеще предполага събития в нормални условия и рискове от някои аварии. По този начин, дори и да са налични смекчаващи мерки в концепцията и оценката на дейностите, ако анализираме само транспорта, би могло да се очаква някакво въздействие, което не може да бъде положително от радиологична гледна точка.	Да	Оценката на въздействието на ниво стратегически цел не е разделена на етапи (транспорт, който се извършва в един много малък отрязък от време, и последващо преработване в нормални условия), нито са разглеждани рискове от някои аварии, Оценка на въздействието на ниво стратегически цел е направена цялостно, при нормални условия и в дългосрочен план - в резултат на преработване на цялото генерирано количество ОЯГ, очакваното

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				въздействие в радиационен аспект в дългосрочен план е пряко и непряко дълготрайно положително върху компонентите и факторите на ОС вследствие намаляване на количествата ОЯГ, съхранявани на площадката на АЕЦ „Козлодуй“ и въвеждане на нови, по-съвременни мерки и надеждни системи за безопасност, които ще доведат до намаляване на въздействието върху околната среда и здравето на населението.
		<p>....</p> <p>We suggest that the Strategy details the objectives and actions provided for, namely the investment ones (the facilities where the radioactive waste will be stored), those for monitoring the radioactivity of environmental factors in the depositories area of influence and the socio-economic objectives and actions provided for (measures to protect the population and the environment in the critical area of 30 km, which includes Romanian territory from Olt and Dolj counties).</p> <p>The Environmental Assessment report develops all the mandatory aspects of such an assessment, but gives little attention to the transboundary impact of the strategy.</p> <p>.....</p> <p>...</p> <p>Предлагаме в Стратегията да бъдат подробно описани целите и предвидените действия, а именно дейностите, свързани с инвестиции (съоръженията, където ще се съхраняват радиоактивните отпадъци), тези за мониторинг на радиоактивността на факторите на околната среда в зоната на въздействие на хранилищата и предвидените социално-икономически цели и действия (мерки за защита на населението и околната среда в критичната зона от 30 км, която включва румънска територия от окръзите Олт и Долж).</p>	<p>Не</p> <p>Да</p>	<p>Дейностите, свързани с инвестиционни намерения, са разгледани в Стратегията; дейностите по мониторинг, както и защита на населението и околната среда не са предмет на Стратегията.</p> <p>Очакваните въздействия и дейностите по мониторинг и защита на населението и околната среда в критичната зона от 30 км на всички съществуващи и предвидени в проекта на актуализираната Стратегия съоръжения са подробно анализирани и оценени в докладите за ОВОС (в които процедури за ОВОС Румъния е била страна, която се е</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				идентифицирала като засегната и взела участие) на: НХРАО, Извеждането от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ “Козлодуй”, СПИ, „Изграждане на нова ядрена мощност от най-ново поколение на площадката на АЕЦ „Козлодуй”, както и на преценката за необходимостта от ОВОС на: „Продължаване срока на експлоатация на 5 и 6 блок на АЕЦ “Козлодуй”. В тези доклади за ОВОС за оценка на очакваното трансгранично въздействие и на кумулативния ефект е направен анализ на дозовото натоварване на населението в 30-km зона на АЕЦ “Козлодуй” от газоаерозолните и течни радиоактивни изхвърляния в околната среда при всички експлоатационни състояния: на съществуващите на площадката на АЕЦ (5 и 6 блок, ХОГ, ХССОЯГ); съоръженията на СП „РАО-Козлодуй“ и бъдещите дейности по: извеждане от експлоатация на 1-4 блок; от съоръжението за плазмено изгаряне (СПИ); от НХРАО - площадка „Радиана“ и от НЯМ и е установено, че не се очаква въздействие.
		The Environmental Assessment report develops all the mandatory aspects of such an	Да	Информация за река Дунав има

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				<p>изискванията на нормативната база в областта – чл.130 от Наредбата за осигуряване на безопасността на ядрени централи, обн. ДВ, бр.66 от 30.07.2004 г., чл. 100 от Наредба за радиационна защита обн. ДВ. бр.16 от 20 Февруари 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.110 от 29 Декември 2020г., както и на добрата международна практика и експлоатационния опит на Отдел “РМ”. Програмите се съгласуват с Министерството на околната среда и водите /МОСВ/, Министерството на здравеопазването /МЗ/ и Агенцията за ядрено регулиране /АЯР/ и съответстват на международните препоръки в областта, вкл. чл. 35 от Договора Euratom и Препоръка 2000/473/Euratom. За осигуряване на независим контрол се изпълняват програми за радиационен мониторинг от контролните органи ИАОС/МОСВ и НЦРРЗ/МЗ.</p> <p>Този мониторинг ще продължи и по време на прилагането на проекта на актуализирана Стратегия</p> <p>В Доклада за ЕО е включена мярка за наблюдение по време на</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				прилагането на проекта на актуализирана Стратегия програма за Радиационен мониторинг на атмосферен въздух, води, почви, флора. Освен това и за АЕЦ “Козлодуй” и за СП „ПХРАО – Нови хан“ има разработен План от мерки, предвидени за случаи на откриване на висока радиоактивност, който ще продължи да се изпълнява.
		<p>Also, the assessment of the impact on the shallow aquifer is not certain, as long as no details are presented regarding the vertical extension and zonal characteristics of this aquifer and the depth of radioactive waste storage is not specified. From the point of view of transboundary impact, we are interested in the shallow aquifer due to the fact that it is drained by the Danube and could influence the quality of the river’s waters.</p> <p>Също така оценката на въздействието върху плиткия водоносен хоризонт не е ясна, тъй като не са представени подробности относно вертикалното разпространение и зоналните характеристики на този водоносен хоризонт и не е посочена дълбочината на съхранение на радиоактивните отпадъци. От гледна точка на трансграничното въздействие, ние се интересуваме от плиткия водоносен хоризонт поради факта, че той се дренира от река Дунав и може да повлияе на качеството на водите на реката.</p>	Да	<p>Плитките подземни водни тела са описани в т. 4.3.2 на ДЕО</p> <p>Информацията е допълнена в т. 9.5.3. на ДЕО</p> <p>Вследствие на детайлния анализ, направен в извършената до момента оценка на въздействието върху околната среда на НХРАО, убедително е показано, че очакваните въздействия върху земните недра, в това число и най-значимото от тях стоманобетоновите клетки за погребване на контейнерите с РАО), се ограничават само в границите на инвестиционното предложение на българска територия. Не се очаква трансгранично въздействие..</p>
		Within the Impact Assessment at the level of Strategic Objectives, it is recognized that for 3 of the 10 measures and objectives provided for in the Strategy, the lack of details makes it	Да	В оценката на въздействието на ниво стратегически цели за

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>“impossible/does not allow” the assessment of the impact of the strategy on the surface water and on the shallow aquifer. For the rest of the measures and objectives, a positive impact is expected, but no convincing arguments are presented in this regard.</p> <p>В рамките на оценката на въздействието на ниво стратегически цели се признава, че за 3 от 10-те мерки и цели, предвидени в стратегията, липсата на подробности прави „невъзможно/не позволява“ оценката на въздействието на стратегия за повърхностните води и върху плиткия водоносен хоризонт. За останалите мерки и цели се очаква положително въздействие, но не са представени убедителни аргументи в тази насока</p>		<p>повърхностните води всъщност за 2 от целите е написано, че липсата на подробности прави „невъзможно/не позволява“ оценката на въздействието, докато за останалите 8 цели е направена оценка с аргументация в степента на подробност, използвана и за другите компоненти и фактори на околната среда. В оценката на въздействието на ниво стратегически цели за подземните води действително за 3 от целите е написано, че липсата на подробности прави „невъзможно/не позволява“ оценката на въздействието, докато за останалите 7 цели е направена оценка с аргументация в степента на подробност, използвана и за другите компоненти и фактори на околната среда. Оценките на тези въздействия са базирани и на детайлния анализ, направен в извършените до момента оценки на въздействието върху околната среда, стигащи до заключението, че не се очаква трансгранично въздействие по отношение на компонент „повърхностни води“ и се изключва трансгранично въздействие върху подземните</p>

№	Компетентен орган / Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				води, независимо че плитките подземни води се дренират от р. Дунав, тъй като досега не са установени надвишения на радиологичните норми. Също така, резултатите от анализите по безопасност, извършени в рамките на предварителната оценка по безопасност на НХРАО убедително показват способността на избраната площадка „Радана“ и предвидените технологии да осигурят безопасното погребване на радиоактивните отпадъци и изолирането им от околната среда.
		<p>Finally, please let us bring to your attention some punctual remarks: И накрая, моля, позволете ни да предоставим на вашето внимание някои пунктуални бележки:</p> <p>1 The draft strategy presents only the currently inventory of RW and SNF generated and stored in Bulgaria. Such a document should also contain estimates for future quantities. 1 Проектът на стратегия представя само текущата инвентаризация на РАО и ОЯГ, генерирани и съхранявани в България. Такъв документ трябва да съдържа и прогнози за бъдещи количества</p>	Да	<p>1. Прогноза за бъдещите количества ОЯГ при предположение, че блок 5 ще работи до 2047 г., а блок 6 – до 2051 г. са представени в Стратегията. Предполага се, че при съществуващите схеми на зареждане, ежегодно ще се генерират 84 касети ОЯГ. До 2051 г. се очаква да бъдат генерирани общо около 2530 касети ОЯГ или около 1218 t TM.</p>
		<p>2.The acronyms for the two storage facilities for spent fuel (WSFSF and DSFSF) are not used consistently throughout the document; WSNFS, DSNFS and SFSF are also used. 2. акронимите на двете хранилища за отработено гориво (ХОГ и ХССОЯГ) не са използвани систематично в целия документ; WSNFS, DSNFS и SFSF също се използват</p>	Да	<p>2. Различните акроними за двете хранилища за ОЯГ – ХОГ и ХССОЯГ вероятно се дължат на превода. На български език се използват само ХОГ и ХССОЯГ.</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>3.Both in chapter 5.1.6 (page 27) and in Appendix 3 an amount of stored SNF of around 957 t HM is reported, while the difference between the total quantity of SNF generated during 1979-2022 and the quantity shipped for long-term storage and processing, indicated in Chapter 5.1.6 is higher (1102 t HM).</p> <p>3. Както в глава 5.1.6 (стр. 27), така и в Приложение 3 се посочва количество съхранявано ОЯГ от около 957 t ТМ, докато разликата между общото количество ОЯГ, генерирано през периода 1979-2022 г., и количеството, изпратено за дългосрочно съхранение и преработка, посочена в глава 5.1.6 е по-голямо (1102 t ТМ).</p>	Да	<p>3. Наблюдаваната разлика между посоченото в глава 5.1.6 количество съхранявано ОЯГ от около 957 t ТМ (съгласно таблиците в Приложение 3) и пресметнатата разлика от общото генерирано количество ОЯГ в периода 1979-2022 г. 2470 t ТМ и извозеното за същия период 1368 t ТМ се дължи на облъченото гориво, което се намира в активните зони на блокове 5 и 6 и е $\sim 145 \pm 3$ t ТМ.</p>
		<p>4.The EA Report should also include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cooperation with relevant Institutions in Romania for the environmental radioactivity monitoring programme from the Kozloduy NPP <p>4. Докладът за ЕО трябва също да включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сътрудничество със съответните институции в Румъния за програмата за мониторинг на радиоактивността на околната среда от АЕЦ Козлодуй 	Да	<p>Има подписано Споразумение между Агенцията за ядрено регулиране на Република България и Националната комисията за контрол на ядрените дейности на Румъния за обмен на техническа информация и сътрудничество при регулирането и контрола на ядрената безопасност и радиационната защита.</p> <p>Информирането на съседните страни се извършва в съответствие с Конвенцията за оперативно уведомяване при ядрена авария (чрез USIE-IAEA), WebECURIE-EU и подписаните двустранни споразумения с Румъния, Турция, Гърция, Украйна и Република Сърбия за уведомяване</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				<p>в случай на ядрена авария и обмен на информация за ядрени съоръжения.</p> <p>Република България е ратифицирала Конвенцията за оперативно уведомяване при ядрена авария и Конвенцията за помощ в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка. Съгласно двете Конвенции АЯР изпълнява функциите на национална контактна точка (пункт за връзка) с МААЕ (USIE-IAEA). АЯР е пункт за връзка и съгласно изискванията на ЕС (ECURIE-EU).</p> <p>През 2018 г. Република България стана член на мрежата за оказване на помощ при ядрена или радиационна авария RANET, създадена от МААЕ. Чрез тази мрежа държавите, ратифицирали Конвенцията за помощ в случай на ядрена авария или радиационна аварийна обстановка, имат възможност бързо и ефективно да поискат или окажат помощ в случай на ядрена или радиационна авария. По този начин се улеснява механизмът на Конвенцията и се съкращава значително времето за получаване или оказване на помощ.</p>

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
				Споразумения за уведомяване и обмен на информация при ядрена или радиационна авария са сключени между АЯР и ядрените регулатори на Гърция, Македония, Румъния, Русия и Украйна. АЕЦ „Козлодуй“ членува в сформирания, след аварията в АЕЦ „Фукушима“ Регионален кризисен център на WANO в Москва, който предвижда осигуряване на допълнителна, експертна on-line помощ при тежка авария в АЕЦ „Козлодуй“.
		- what types of reactors will be built in the future at the Belene and Kozloduy sites - какви типове реактори ще бъдат построени в бъдеще на площадките Белене и Козлодуй	Да	За площадката на АЕЦ „Козлодуй“ са предвидени за изграждане леко водни реактори от поколение III по технология с вода под налягане. За площадка Белене все още не е взето решение за типа реактори, които да бъдат разположени там.
		- on page 14 of the document, it is stated that a scheme for the transport of SNF to France has been drawn up: does this also refer to the schedule for the shipment of SNF and the return of the processed SNF and the resulting RAW? Have the means and routes of transport been identified? - на страница 14 от документа е посочено, че е изготвена схема за транспортиране на ОЯГ до Франция: това отнася ли се и за графика за превоз на ОЯГ и връщане на преработеното ОЯГ и получените РАО? Определени ли са средствата и маршрутите за транспорт?	Да	Разработването на транспортна схема за регулярно извозване на ОЯГ от ВВЕР-1000 за преработване в заводите на Франция и за връщане на получените РАО е записана като предстояща дейност в т. 5.1.4 <i>“Планирани задачи и дейности по управление на ОЯГ”</i>
		As Kozloduy NPP is situated close to the border of Romania, respectively in the vicinity of several Natura 2000 sites (ROSAC0045 Jiu river corridor, ROSPAQ023 Confluence Jiu-Danube, ROSPA0135 Sands of Dabuleni, ROSPA0010 Bistret), as well as other natural	Да	Към докладите за ОВОС на НЯМ и НХРАО, СПИ са разработени оценки за съвместимост с предмета

№	Компетентен орган / Заинтересова на страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>protected areas (such as the Ramsar site Confluence Jiu-Danube, Z&val Forrest natural reserve), we consider it opportune to evaluate the impact of the strategy in regard to these sites, namely in relation to the species and habitats for which the sites have been designated and the establishment, as the case may be, of measures to reduce the impact.</p> <p>Тъй като АЕЦ Козлодуй се намира близо до границата с Румъния, съответно в близост до няколко зони от Натура 2000 (ROSAC0045 Коридор на река Жиу, ROSPA0023 Вливане Жиу-Дунав, ROSPA0135 Пясъците на Дабулени, ROSPA0010 Бистрет), както и други природни защитени територии (като Рамсарското място Confluence Jiu-Danube, природен резерват Zaval Forrest), ние считаме за уместно да бъде оценено въздействието на стратегията по отношение на тези зони и територии, а именно във връзка с видовете и местообитанията, за които са определени тези зони и територии и установяването, при необходимост, на мерки за намаляване на въздействието.</p>		<p>и целите на ЗЗ, в които е направена подробна оценка на очакваното въздействие върху зони от Натура 2000 - оценено е, че:</p> <ul style="list-style-type: none"> Въздействието от реализацията на НЯМ в 30 километровия обхват на наблюдение, както и върху целостта в четирите защитени зони функции и природозащитни цели не се очаква. Трансграничен ефект не се очаква. не се очаква въздействие върху защитените територии, защитени зони и обекти, разположени на Румънска територия и не се очаква трансгранично въздействие по отношение на опазване на биоразнообразието вследствие на реализацията на НХРАО, При работа на СПИ в нормален технологичен режим не се очаква негативно въздействие върху ЗТ и ЗЗ в 30km зона около АЕЦ